

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA TĚLESNÉ A SPORTOVNÍ VÝCHOVY

VZNIK, VÝVOJ A SOUČASNÁ PODOBA ZÁVODNÍCH

DISCIPLÍN VE SNOWBOARDINGU

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. David Homolka

Učitelství prostřední školy, obor TV-PS

Vedoucí práce: Mgr. Radek Zeman

Plzeň, 2017

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně pod odborným vedením Mgr. Radkem Zemanem a uvedl v seznamu literatury všechny použité literární a odborné zdroje.

Souhlasím, aby práce byla uložena na Západočeské univerzitě v Plzni v knihovně pedagogické fakulty a byla zpřístupněna studijním účelům.

.....

David Homolka

Zde se vloží zadání DP

OBSAH

1. ÚVOD	2
2. CÍL A ÚKOLY PRÁCE.....	4
2.1 Cíl.....	4
2.2 Úkoly práce	4
3. METODIKA PRÁCE	5
4. VZNIK SNOWBOARDINGU	6
4.1 Osobnost světového snowboardingu	9
5. SNOWBOARDING V ČR	10
5.1 Osobnost českého snowboardingu	11
6. VZNIK ZÁVODNÍCH DISCIPLÍN.....	13
6.1 Rozdělení snowboardových disciplín	14
7. ALPSKÉ DISCIPLÍNY	15
7.1 Slalom.....	16
7.2 Paralelní slalom	18
7.3 Obří slalom	20
7.4 Paralelní obří slalom.....	21
7.5 Super obří slalom (Super-G).....	23
8. FREESTYLE DISCIPLÍNY	25
8.1 Half-pipe.....	26
8.2 Quarter-pipe.....	32
8.3 Slopestyle	34
8.4 Big air.....	36
8.5 Jibbing	39
9. Snowboardcross.....	42
10. Freeride	46
11. Rychlostní snowboarding	48
12. ZÁVĚR.....	50
13. RESUMÉ.....	52
14. SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY	53

1. ÚVOD

Téma své diplomové práce jsem si vybral záměrně. Snowboardingu obecně se aktivně věnuji již více jak čtrnáct let. Nikdy jsem sice nejezdil závodně ani jsem se neúčastnil nějakých oficiálních závodů, ale v zimním období jsem se snowboardingu věnoval rekreačně. Snowboarding je pro mě sportem číslo jedna v zimním období, kde si člověk užívá krásu zimních hor a velikou míru pohody, svobody a prožitku z jízdy.

Od chvíle co jsem se naučil jezdit, jsem zkoušel stále nové a nové věci pro ovládnutí dokonalé techniky jízdy na snowboardu. Zahrnovalo to jízdu v hlubokém sněhu tzv. prašanu, skákání na skokáncích a překonávání různých překážek jako zábradlí a podobně. Naučil jsem se i několik freestylových triků.

Co se, ale týká snowboardingu, tak ještě pár desítkami let nikdo nečekal, že se ze snowboardingu stane tak populární sport, který přerostl až ve sport profesionální. Předchůdci pro snowboarding byli určitě letní aktivity a sporty jako skateboarding, windsurfing a surfing, které mají daleko větší historii. Snowboarding není jen řekněme módní záležitostí, ale hlavně se zaměřovala na vlastní prožitek a lehké rebelství hlavně v jeho začátcích. Z hlediska popularity byl kupříkladu v české republice jeden z největších nárůstů v pro snowboarding poté, co vznikl film Snowboard'áci v režii Karla Janáka a hlavními herci Vojtěchem Kotkem a Jirkou Mádlem v roce 2004. Jinak v české republice převládají lyžaři nad snowboardisty, ale v některých zemích jako je například Japonsko či Spojené státy americké vyrovnaný poměr lyžařů a snowboardistů.

Již zmíněné rebelství či jinak často zmiňované soupeření mezi lyžaři a snowboardisty má kořeny v začátcích snowboardingu. Bylo to zapříčiněno hlavně odlišným způsobem jízdy jak ze svahu dolů tak i v jízdě na vleku. Tehdy byl hlavním argumentem vlekářů pro nevpuštění snowboardisty na vlek to, že by zničili vytvořenou stopu. Než si na sebe lyžaři a snowboardisté zvykli, docházelo k řadě střetů, nehod a úrazů. Bohužel k nim dochází stále a docházet asi i nadále bude. Jinak dnes už mezi jednotlivci, kteří svoji jízdu ovládají, nedochází ke konfliktům.

Od své existence, která se datuje o 50 let zpět, prošel poměrně rychlým vývojem, až si snowboarding vydobyl své místo na Zimních Olympijských hrách v roce 1998

v japonském Naganu, kde se soutěžilo v disciplínách obří slalom a Half-pipe neboli U-rampa.

Na snowboarding se dá pohlížet z několika úhlů jako je sport, životní styl a droga. Sport je to zcela jednoznačně a již delší dobu i profesionálním sportem. Životním stylem myslím styl oblékání, výběr hudby a určitým bohémským stylem života, který berou za svůj vyznavači snowboardingu. Drogou je myšlena závislost na adrenalinu, který ve snowboardingu je významný. Já beru snowboarding přibližně na půl cesty mezi sportem a životním stylem, užíváním si.

2. CÍL A ÚKOLY PRÁCE

2.1 Cíl

Má diplomová práce má shromažďující charakter, to znamená, že jde o sloučení velkého množství často odlišných zdrojů, v kterých jde vyčíst vztah k cíli mnou tvořené práce. Podstatou mé diplomové práce je výpověď o dokumentech a informací z nich získaných. K tomuto účelu musím získané informace utřídit, ohodnotit jejich relevantnost a následně vybrané informace vlastním tj. originálním způsobem transformovat do nové podoby.

Cílem mé diplomové práce je zmapovat vznik snowboardingu, dále se budu zabývat organizacemi zabezpečující snowboarding jako sport a vývojem jednotlivých snowboardových disciplín od prvopočátků až do současnosti. Zabývat se osobnostmi světového i českého snowboardingu, zajímavostí, výsledkům, díky kterým je snowboarding ve velkém zájmu po celém světě.

2.2 Úkoly práce

- Zmapovat historii snowboardingu,
- zmapovat snowboarding v ČR,
- charakterizování jednotlivých snowboardových disciplín,
- obeznámení s vývojem jednotlivých snowboardových disciplín,
- obeznámení s organizacemi zabezpečující snowboarding.

3. METODIKA PRÁCE

O snowboardingu a jeho disciplínách není mnoho zdrojů, které by byly souhrnně zpracovány. Informace jsou spíše obecného a útržkovitého charakteru, které je nejčastěji možné dohledat v publikacích zabývajících se instruktáží, metodikou a technikou jízdy na snowboardu. U tematických časopisů, přičemž není žádný časopis specializovaný pouze na snowboarding. Jsou časopisy, které se zabývají alespoň okrajově jako třeba SKI magazín, který je vydáván od 90. let 20 století a SNOW vydávaný od začátku 21. století.

Dalším a podstatným zdrojem informací byly internetové stránky zejména snowboardingových organizací. Z českých jsem nejvíce informací čerpal z Asociace českého snowboardingu a ze zahraničních, z oficiálního webu International Ski Federation, kde jsou uvedeny charakteristiky jednotlivých disciplín, jejich pravidla a výsledky.

Hlavním způsobem řešení byla tedy použita metoda analýzy dokumentů, které se danou problematikou zabývaly a zabývají neustále. Snažil jsem se využívat nejnověji vydané publikace, které se zabývají snowboardem a potom také hledáním relevantních informací na internetu.

4. VZNIK SNOWBOARDINGU

Snowboarding má své kořeny v USA. V roce 1920 se objevily první pokusy o „surfování“ na sněhu. Vznik snowboardingu, jak ho známe v dnešním pojetí, pochází z roku 1965.

Ještě v roce 1963 Tom Sims vyrobil sněžné prkno, ale bylo považováno spíše za kuriozitu. S deskami na sněh, po kterých by se dalo jezdit, začal experimentovat americký surfař Sherman Poppen.

Obr. 1: Sherman Poppen

(www.mlive.com/news/muskegon/index.ssf/2012/06/sherman_poppen_enters_muskegon.html)

V roce 1965 zkonstruoval pro své děti hračku, že spojil dvě lyže a vzniklo vůbec první prkno zvaný „snurfer“. Snurfer byl přibližně 1,2 metru dlouhý, hrany byly rovné, patka nebyla vůbec zaoblená ani přizvednutá, pouze špička byla do tvaru špičky a přizvednutá. Na snurferu se stálo volně, podobně jako na skateboardu. Pro nohy byly pouze zarážky na snurferu a ve špičce byla uchycen provaz pro řízení.

Obr. 2: Snurfer

(<https://cz.pinterest.com/pin/298011700312576739/>)

Snurfer začal být populární mezi kamarády Poppena a tak si ho v roce 1966 nechal patentovat. O dva roky později začal Poppen pořádat snurferské závody. Na závodech se objevil Jake Burton, který byl lyžař a surfař, snurfer ho zaujal. Snurfer ho zaujal natolik, že na přelomu let 1977-78 si založil vlastní firmu. Jeho hlavním směrem byla výroba snowboardů a vázání. Dalšími významnými osobnostmi tehdejší doby jsou Tom Sims a Chuck Barfoot. Oni umožnili jízdu na tvrdém sněhu, když zkonstruovaly laminátové prkno, s dřevěným jádrem a ocelovými hranami. Do té doby se jízda odehrávala hlavně v měkkém sněhu, ve volném terénu.

Lyžařská střediska zaujala v tehdejší době odmítavý postoj ke snowboardingu. I přesto se v 80. letech stává snowboarding populárnějším a rovnocenným odvětvím lyžování. Na snurferu se uskutečnil první závod v roce 1968. V roce 1981 byl první závod ve slalomu, zde zvítězil Tom Sims. V roce 1983 uspořádal Tom Sims první závody v U-rampě. V USA probíhaly i nadále závody, hlavně ve slalomu, pod patronátem týmů Burton, Sims.

Snowboarding se začal objevovat i v Evropě. v roce 1987 se konalo první neoficiální mistrovství světa, pořádané v Livignu (Itálie) a St. Moritzu (Švýcarsko). v roce 1987 vznikly první snowboardingové asociace. Byly to North American Snowboard Association (NASA) a Snowboard European Association (SEA), vznikly za účelem zajištění soutěží a dalšímu rozvoji snowboardingu v Americe a Evropě. Další organizací se stala v sezoně 1989/90 International Snowboard Association (ISA), ta vznikla za účel spolupráce národních asociací, propagaci a šíření snowboardingu po celém světě. Asociaci tvořilo 5 zemí a na 120 jezdců. V roce 1990 vznikla další organizace Pro Snowboard Association (PSA), asociace pro profesionální jezdce. V roce 1991 se uskutečnila evropská série 6 závodů pod záštitou asociací ISA a PSA. Série 8 závodů byla v Severní Americe, 4 závody v Japonsku. Vznikl Světový pohár obsahující 3 závody a byl vytvořen za pomoci všech 3 kontinentů. V roce 1991 se stala nástupcem ISA nová organizace ISF (International Snowboard Federation). Další sezonu 1991/92 vytvořili ISF WORLD PRO TOUR, která obsahovala celé série Evropy (6 závodů), Ameriky (7 závodů), Japonsko (4 závody) dohromady se závody Světového poháru.

V Ischglu (Rakousko) se pořádalo první oficiální Mistrovství světa v sezoně 1992/93. Účastnilo se 20 zemí s více jak 240 jezdci. O rok později bylo uspořádané první Mistrovství světa juniorů v Rogli (Slovinsko).

Snowboarding se poprvé objevil na ZOH v roce 1994 jako ukázkový sport. Snowboarding vyvolal velký zájem a bylo jasné, že v následujících ZOH se objeví oficiálně na programu. Ovšem ještě v roce 1994 došlo k události, která otřásla světovým snowboardem. Mezinárodní lyžařská federace (FIS) zavedla svůj Světový pohár. Díky své větší historii a vlivu u mezinárodního olympijského výboru (MOV) si vydobyla výhradní právo o nominování jezdců na ZOH. V roce 1995 na konferenci členů FIS v brazilském Riu de Janeiro snowboarding představen jako FIS disciplína, přičemž do té doby byl snowboarding výlučně záležitostí ISF.

Krok, který FIS uskutečnila významně ovlivnil následující ZOH, jak v Naganu tak v Salt Lake City. Roku 1995 byl snowboarding uznán jako oficiální disciplína ze strany MOV a byl zařazen do programu ZOH 1998 v Naganu (Japonsko). Závodilo se ve dvou disciplínách, v U-rampě a obřím slalomu v obou kategoriích. Na další olympiádě v Salt Lake City (USA) závodili opět v U-rampě a v paralelním obřím slalomu. V Salt Lake City byla U-rampa takových rozměrů, že se pojmenovala Superpipe, byla dokonale připravená. Závodily se ovšem uskutečnily pod patronátem FIS.

Olympijské hry přinesli pro snowboarding mnoho dobrého, hlavně v propagaci a rozvoji sportu. Byl daleko větší zájem médií potažmo veřejnosti o tento sport. S dobrým přišlo i špatné, zapříčinily spory mezi asociacemi. Většinu špičkových jezdců se nelíbil postup od FIS, která převzala nominaci do svých rukou a nekompromisně vyřadila ISF z kvalifikace na ZOH. Z toho důvodu se světová špička jezdců rozhodla pro bojkot ZOH svojí neúčastí. Jmenovat můžeme světovou legendu Terje Haakonsena či českou legendu Martina Černíka.

Odebrání kvalifikačního práva způsobil ISF úpadek, finanční potíže a v roce 2002 zanikla. Nástupcem se stala World Snowboard Federation (WSF). Ta vznikla s hlavním cílem a to udržet organizaci snowboardingu i mimo FIS. WSF začala tedy působit jako alternativa k FIS a dalšímu profesionálnímu snowboardingu Ticket To Ride (TTR). V roce 2004 byl zvolen prezidentem WSF prezident Asociace Českého Snowboardingu (AČS) Libor Votruba. WSF vedla jednání pro zlepšení situace mezi asociacemi, abychom mohli vidět na ZOH opravdu nejlepší jezdce. Od té doby došlo ještě k několika změnám, ale podařilo se uskutečnit, že na ZOH startují nejlepší jezdci. Snowboardingové disciplíny jsou aktuálně na ZOH velmi populární a oblíbené.

(BINTER, L. 2012)

4.1 Osobnost světového snowboardingu

Shaun Roger White (*3. 9. 1986), americký profesionální skateboardista a hlavně snowboardista. Je živoucí legendou.

Obr. 3 : Shaun White

(<http://www.angrYSnowboarder.com/shaun-white-hate-disappointment/>)

V prvním roce života absolvoval dvě srdeční operace, narodil se totiž se srdeční vadou (Fallotovou tetralogií). Vše dopadlo dobře a mohl se věnovat svým zájmům. Už v 6 letech začal jezdit na snowboardu, v 7 letech zkusil první soutěže. Byl velmi talentovaný. Jeho talentu si všiml legendární skateboardista Tony Hawk, který ho mentoroval. Shaun se stal známou osobností už jako dítě.

Od svých 15 let se účastní amerických populárních her, tzv. X Games. Zde kraluje v disciplínách Slopestyle a Superpipe. Od roku 2002 do roku 2012 získal všechny medaile, celkem 17 a z toho 12 zlatých. V roce 2012 na X Games zvítězil v disciplíně Superpipe po čtvrté za sebou a předvedl fenomenální jízdu. Za kombinaci Double McTwist 1260 do frontside double cork 1260 získal absolutní známku 100,0.

Zúčastnil se dvou ZOH v letech 2006 a 2010. Závodil v disciplíně U-rampa a v obou případech zvítězil. Při obhajobě olympijského zlata v roce 2010 si vítězství zajistil již první finálovou jízdou. Ovšem v té druhé předvedl svůj jedinečný trik Double McTwist 1260, zde ho předvedl poprvé. Dostal nejvyšší známku v historii 48,4 a z jeho přezdívky „The Flying Tomato“ se mu začalo přezdívat „Animal“.

(Osobnosti.cz. *Shaun White*)

5. SNOWBOARDING V ČR

Snowboarding přišel do Evropy a těsně po jeho příchodu se objevil i u nás v Čechách. V sezoně 1979/1980 vznikly první české výrobky. Mezi zakladatele patří L. Váša, byl výrobcem prvních prken a propagoval snowboarding. Dalšími zakladateli byli V. Rys, bratři Včelákové, I. Pelikán. Ivo Dragoun byl další, který pomohl popularizovat snowboarding v tehdejší Československu. V roce 1984 na Perninku v Krušných horách byl pořádán první závod ve slalomu, o organizaci se postaral L. Váša a skupina nadšenců. O rok déle se konalo první mistrovství Československé republiky, konalo se opět na Perninku.

V únoru 1990 byla založena Asociace Českého snowboardingu – AČS. Byl realizován seriál o šesti závodech, Československý pohár a mistrovství republiky. Asociace Českého snowboardingu se v současné době zaměřuje na několik oblastí. Hlavní oblastí je organizování snowboardových závodů v České republice, příprava reprezentačních týmů, školení pro trenéry, instruktory a rozhodčí, propagování snowboardingu a jeho podporování. K propagaci a podpoře jdou formou organizováním kempů, zřizování škol a půjčoven, podpora soutěží, tvorba informačních materiálů. V roce 1994 otřásl snowboardovým světem vstup Mezinárodní lyžařské federace do snowboardingu a několik let byli boje na světové scéně. U nás toho využil v roce 1997 Svaz lyžařů ČR (SLČR) a zavedl pod sebou snowboarding při SLČR, právě po vzoru od FIS.

AČS a SLČR se smluvně zavázaly ke spolupráci v roce 2002, pro následující olympijské období. Ve spolupráci jde zejména o společnou reprezentaci a pořádání závodů. Činnost si lehce rozdělil, s tím že AČS má na starosti freestylové disciplíny a SLČR alpské disciplíny. Díky tomu by nemělo dojít k situaci z minulých let, kdy nejlepší závodníci nedostali příležitost kvalifikovat se pro ZOH. AČS ještě v roce 2002 pozastavila svoji činnost, z důvodu organizačních neshod a vnitřním problémům asociace.

V roce 2003 zvolili do funkce prezidenta Libora Votrubu, ten celou asociaci významně pozvedl. Další rok byla úspěšná sezona, když se Českého poháru zúčastnilo 187 závodníků z šesti zemí světa. Na domácí i světové scéně se první ročník Českého poháru těšil velkému ohlasu. K dovršení úspěšné sezony byl Nokia Big Air contest pořádán ve Špindlerově Mlýně. V roce 2004 ještě došlo k znovuotevření kanceláří AČS. Byli zřízené pro členskou základnu, jejich podporu a pomoc při organizování soutěží.

V sezoně 2005/2006 byl uskutečněn třetí ročník 4x4 Českého poháru ve freestyle snowboardingu. Českého poháru se zúčastnilo 229 jezdců z několika zemí. Od té doby se stále jak AČS, tak i SLČR podílí na mnoha závodech a pomáhají s organizací.

V krátké historii u nás můžeme vybrat z jezdců ty nejlepší, kterým jsou desetinásobný mistr ČR David Horváth, za freestyle disciplíny Martin Černík. Dalšími současnými úspěšnými jezdci jsou Eva Samková, Ester Ledecká, Šárka Pančochová.

(LOUKA, Oto.2006)

5.1 Osobnost českého snowboardingu

Eva Samková (* 28. 4. 1993), v současnosti asi nejúspěšnější závodnice z České republiky. Její disciplínou je snowboardcross.

Obr. 4 : Eva Samková
(<http://snowboardcross.eu/eva-samkova/>)

Pochází z Vrchlabí v Krkonoších a sportem se zabývá od malinka. Eva se od dětství věnovala všem možným sportům, jako horolezectví, vodní turistika, tancování, jízda na koních apod. Ve Vrchlabí se vzdělávala ve sportovní třídě a tím byla velmi vedená ke sportu. Snowboardu už se věnovala na prvním stupni základní školy. Ovšem v 5. třídě se rozhodla, věnovat se snowboardingu více než jen o víkendu. Jelikož pochází kousek od Špindlerova Mlýna, začala chodit do místní snowboardové školy. Zde se naučila jezdit na snowboardu pořádně a po několika letech přešla do Sportovní akademie a věnovala se freestyle snowboardingu. Bohužel si přivodila úraz, zlomila si nohu a po půl roce i ruku.

Rozhodla se tedy přejít na jinou disciplínu a v sezoně 2008/2009 si vybrala snowboardcross. Jejími trenéry byli Marek Jelínek a Jakub Flejšar, vydržela s nimi do dnes.

Mezi její největší kariérní úspěchy patří: Olympijská vítězka (Soči 2014), stala se trojnásobnou vítězkou Mistrovství světa juniorů ve snowboardcrossu, vítězka 3 závodů Světového poháru ve snowboardcrossu (mezi seniorkami), čtvrtá v celkovém pořadí Světového poháru SBX v sezóně 2012/2013, mistryně ČR ve snowboardcrossu, nejlepší juniorská závodnice Dukly a Nejlepší juniorka roku 2011, nejlepší snowboardista roku v anketě Král bílé stopy 2011, nominace Svazem Lyžařů ČR na nejlepšího juniorského sportovce Evropy. Dosáhla mnoha dalších skvělých výsledků a umístění, ale tyto si považuje za ty nejlepší.

Její poznávacím znamením na závodech je knírek, který si vždy namaluje.

(Eva Samková)

6. VZNIK ZÁVODNÍCH DISCIPLÍN

Neoddělitelnou částí pro snowboarding v dnešním světě jsou soutěže. Prvopočátky snowboardingu byly hlavně o svobodomyšlnosti. Ještě před pár dekádami let nikdo moc netušil, že se snowboarding stane plnohodnotně uznávaným sportem, profesionálním a že si vydobude své místo na zimních olympijských hrách. Díky prvotřídním výkonům, které předváděli závodníci na velkých soutěžích jako olympijské hry, chtělo mnoho mladých lidí po celém světě začít jezdit na snowboardu. Pro propagaci jakéhokoliv sportu není nic lepšího než představení jeho samotné vrcholné podoby. Díky zařazení snowboardingu mezi olympijské hry se urychlil jeho vývoj, vývoj soutěží a vzniku mnoha disciplín.

Než se snowboarding dostal na olympijské hry, musel projít určitým vývojem. Charakteristické pro snowboardisty praktikující svůj sport, byl hlavně skvělý pocit z jízdy, vymýšlení a provádění stále nových triků. Ty byly a jsou čím dál složitější, takže jde i o vzájemné soupeření a soutěžení pro jejich co nejlepší provedení.

Snowboarding se začal dostávat do podvědomí začátkem 70. let v Americe. Jelikož byl tento sport nový, neměl přesná pravidla jak pracovat se snowboardem, vlastně nikde se ovládní snowboardu neučilo, nebyl dán ani žádný určitý směr vývoje. Každý jezdil, jak uznal za vhodné, jak to zvládal a podle své představy. V té době ještě spíše jezdci se s novinkou seznamovali a zkoušeli své možnosti v různých terénech. Jezdili jak na širokých pláních, tak lesem a skákali z přírodních útvarů.

O dekádu déle, tedy v 80. letech se stal součástí snowboardingu jistý životní styl, který se nazývá punk. Snowboardoví jezdci začali holdovat pití po nocích, začali organizovat různé bujné večírky. V očích veřejnosti tak o nich vznikl obrázek jako o lidech, kteří jsou nebezpečný a povahu výtržníků. Veřejnost a hlavně lyžaři z nich měli obavy a snažili se jim vyhýbat. Z přírodních překážek se, ale postupně začali vytvářet různorodé umělé překážky jako muldy, skokanské můstky a rampy.

Pak došlo v roce 1983 k velkému zlomu. Uskutečnilo se vůbec první shromáždění snowboardistů US Open. Dvě hlavní disciplíny byly etablovány a v úseku freestyle kde se soutěžilo v Half-pipe neboli U-rampě a freeride. Nejprve dominovaly soutěže ve sjezdových disciplínách a závodilo se z radosti k tomuto sportu.

Ono jezdi, nebyli příliš dobrý a mnohdy závod připomínal boj se svým snowboardem než soupeřením s ostatními jezdci. Odtud byl vlastně snowboarding rozdělen alpský, který převzal podobnost ze sjezdového lyžování. Kde jde o jízdu mezi brankami a rozhoduje čas a ne styl jízdy. Kdežto druhý směr, freestylový, má podobnost ze skateboardingu a surfingu. Jezdci zkoušely triky a skoky z daných sportů a postavili si U-rampu.

K dynamickému vývoji došlo právě v 90. letech a plynule se zvyšovala jak úroveň závodníků, tak i podmínky. Lyžaři se na ně přestali dívat s obavami, byli vítáni na sjezdovkách a lyžařská střediska jim začala plynule vytvářet specifické překážky a různé rampy. S tím byl spjat i větší zájem o snowboarding, byl čím dál více medializován a zároveň byli, vkládány větší finanční zdroje.

Na startu 21. století se začali vytvářet nové snowboardové disciplíny odvozené od již stávajících, jako třeba Quarter-pipe, přes různé skoky a sjezdy. Z toho vlastně vzniklo rozdělení snowboardových disciplín, jak jej známe v současné podobě.

(LUŽA, Jiří a Petra NOSKOVÁ.1998)

6.1 Rozdělení snowboardových disciplín

Jak jsem již zmínil, snowboardové disciplíny se rozdělily na dvě základní části, a to na alpské disciplíny a freestylové disciplíny. Ještě jsou uváděny jako samostatné disciplíny snowboardcross neboli bordercross, freeride a rychlostní snowboarding.

Mezi alpské disciplíny patří:

- slalom,
- paralelní slalom,
- obří slalom,
- paralelní obří slalom,
- super obří slalom (Super-G).

Mezi freestylové disciplíny patří:

- half-pipe (U-rampa),
- quarter-pipe,
- slopestyle,
- big air,
- jibbing (jízda po zábradlí).

Samostatné disciplíny:

- snowboardcross,
- freeride,
- rychlostní snowboarding.

(LOUKA, Oto.2006)

7. ALPSKÉ DISCIPLÍNY

Alpské disciplíny jsou charakteristické tím, že se jedná o závodění na čas. Závody jsou postavené na co nejrychlejší projetí celé tratě. Není zde tedy místo a čas na různé triky a skoky během jízdy. Rychlost tratě můžeme ovlivnit vzdáleností jednotlivých branek od sebe. Čím více jsou od sebe vzdálené branky, tím vyšší rychlost závodník nabere.

Závodník musí během jízdy mít co nejpevnější postoj a tím je tedy i charakteristická výbava závodníka pro alpské disciplíny. Snowboard je slalomového typu a má tvrdé (pevné) vázání. Jak konstrukčně tak i vlastnosti slalomového snowboardu jsou úplně odlišné od freestylového snowboardu.

Slalomové snowboardy (alpinboard či raceboard) jsou pro alpský styl jízdy, tedy pro zajetí smýkaného oblouku a řezaného oblouku. Konstrukčně mají snowboardy velké vykrojení, jsou středně tvrdé až tvrdé, jsou úzké s větším průhybem. U těchto snowboardů se rozlišuje špička od patky. Špička má malé zakřivení a patka velmi malé až žádné zakřivení. Stavba snowboardu je velmi často asymetrická.

Obr. 5 : Alpinboard

(<https://www.turbosquid.com/3d-models/3d-alpine-snowboard-virus-model/783185>)

Závodníkovi nohy se k takovému to snowboardu upínají do tvrdého vázání. Závodník má tvrdé skeletové boty, jako používají lyžaři. Vázání máme v dnešní době dvojího typu tvrdé deskové vázání a modernější verzi, tzv. step in. Vázání se k snowboardu upíná za pomoci čtyř šroubů přes kruhový disk, jenž je ve středu vázání. Vždy je možnost zvolit si optimální šíři postoje. Díky tomu, že střed vázání je připevněn pevně ke snowboardu, můžeme s další částí vázání otáčet a nastavit si optimální úhel obou nohou. U sjezdového snowboardu je postavení obvykle, že obě špičky nohou míří stejným směrem a

směrem se špičkou snowboardu ze svahu dolů, ne však, že by byly až rovnoběžné s osou snowboardu.

(LOUKA, Oto.2006)

Obr. 6 : Tvrdé vázání
(<http://www.truesport.cz/F2-Race-Titanium-black-d19.htm>)

7.1 Slalom

Ze snowboardových závodů se za počáteční považuje slalomový závod. Ze začátku se organizovali závody ve sjezdu z kopce a ty posléze byly obměněny jízdou mezi brankami. První slalomový závod byl pořádán v roce 1981 v americkém Coloradu, kde se vůbec prvním vítězem v historii se stal americký sportovec Tom Sims a bylo mu 31 let.

Principem slalomového závodu je co možná nejrychleji projet vytyčenou trať. Samotná trať je vytyčená brankami, kolem kterých musí závodník projet. Trať měří na šířku 30 metrů, dlouhá je 400 – 600 metrů a výškový rozdíl je 120 – 180 metrů.

Branky jsou od sebe v takové vzdálenosti, aby závodník pro jízdu uplatňoval velikost krátkého oblouku. Branky jsou od sebe na vzdálenost 8 – 15 metrů. Na trati se vyskytuje od 35 do 55 branek, kolem kterých musí závodník projet. Branka je vytvořena z jedné kratší a ohebné tyče a druhé dlouhé slalomové tyče. Tyče se navzájem spojené vlajkou ve tvaru lichoběžníku. Postavení branky na trati je kratší tyčí blíže k trati, delší je vně tratě. Branka musí být umístěna v pravém úhlu ve směru jízdy. Je to z důvodu toho aby byla branka naprosto viditelná a nešlo ji přehlédnout, proto má i výrazné zbarvení. Samotné rozmístění branek na trati musí závodníkovi umožnit jízdu maximální rychlostí, v čistém provedení a bez významného rychlostního rozdílu.

Obr. 7 : Slalom

(http://www.zimbio.com/photos/Benjamin+Karl/Men+Snowboard+Parallel+Giant+Slalom+FIS+World/ijsNw_QenuO)

Principem závodu je čas, za který závodník trať zdolá, proto je podstatná úprava sjezdovky na pevný a tvrdý sníh, díky tomu závodník může projet trať rychle a plynule. Slalom je o rychlosti, proto musí být trať postavena tak, aby po závodníkovi nevyžadovala freestylové prvky za jízdy. Sjezdovka je pokud možno v přímce mezi startem a cílem, na trati se nevytváří skoky. Tímto se zamezí případným neviditelným místům, kvůli kterým by musel závodník snížit významně svoji rychlost.

Závodní trať musí být připravená na závod a poté provedou prohlídku tratě samotní závodníci. Když provedou závodníci prohlídku, na trati už se nesmí dělat žádné změny. Trať prochází se závodníky pod dozorem rozhodčích, z důvodu aby nedošlo k jakémukoliv porušování pravidel. Podle pravidel má každý závodník povinnost mít oblečené své závodní číslo během prohlídky. Během prohlídky je zakázáno trať projíždět a nesmí se ani dotýkat závodních branek.

Slalomový závod je tvořen dvěma koly. V prvním kole jde o určení postupujících závodníků a jejich pořadí ve druhém kole. Do druhého kola postupuje 25 závodníků v mužské kategorii a v ženské kategorii postupuje 15 závodnic. Ve druhém kole je potřeba změnit postavení branek, pokud se jede na stejném kopci. Může se jet i na jiném. Pořadí ve druhém kole je dané zajetým časem z kola prvního. Jedou závodníci od nejhoršího času po nejlepší zajetý čas. K určení vítěze dochází po sečtení času prvního a druhého kola. Tabulka určující konečné pořadí je seřazena od nejnižšího součtu po nejvyšší součet. Závodník, který má součet kol nejnižší je vítěz.

Před druhým kolem ještě dojde ke kontrole tratě ze strany rozhodčích. Kontroluje se, zda je trať v pořádku. Všechny branky, které jsou na trati, překontrolují rozhodčí. Kontrolují postavení branek, upevnění slalomových tyček, barvu branek, zda čísla branek jsou postavená ve správném pořadí. Vše bylo dostatečně viditelné a umístění poslední branky před cílem bylo v prostředku tratě.

K diskvalifikaci závodníků může dojít při neprojetí branky, kdyby nenosil přilbu, své číslo kdyby na sobě neměl během tréninků a prohlídky tratě, při pozdním příchodu na start, za špatný start (ulítí startu – předčasné vyjetí závodníka ze startu).

Co se týče vybavení závodníka, tak využívá oblečení (kombinězu), které je vyrobeno z elastického materiálu. To závodník využívá pro co nejmenší odpor vzduch při jízdě a není významně ovlivňován vnějšími vlivy. K povinné výbavě patří přilba a bezpečnostní řemen na snowboard. Doporučená výbava je chránič citlivých míst svého těla. Snowboard je typu alpinboard, který je pevný a perfektně drží na hranách, díky čemuž dokáže jet vysokou rychlostí.

Disciplína byla na druhém Mistrovství Světa v roce 1997 v Innichenu (Itálie) kde zvítězil Bernd Kroschewski, reprezentant německa, druhý byl Dieter Moherndl, také za německa a třetí skončil Anton Pogue, reprezentant za USA.

(www.fis-ski.com)

7.2 Paralelní slalom

Další disciplínou a divácky mnohem atraktivnější a napínavější je paralelní slalom. Podstatou je současný start dvou závodníků a jejich soupeření na trati. Na kopci jsou postavené dvě totožné tratě, na které se závodníci vydají současně. Každý má svoji trať, nedochází tedy k prolínání závodníků. Atraktivní je na tom právě sledování dvou závodníků na trati a jejich soupeření na trati. Během jízdy je obvyklé, že se průběžné pořadí závodníků mění a skoro nikdy není jisté, kdo vyhraje, dokud neprojedou závodníci cílem.

Tratě jsou identické, tím je myšlena jejich délka, šířka tratě a branky jsou shodně postavené. Délka tratě je 250 – 450 metrů, šířka tratě je 30 metrů, převýšení 80 – 120 metrů a vzdálenost mezi brankami je 10 – 14 metrů. Trať obsahuje 23 – 30 branek. Trať je

postavena pro jízdu krátkým obloukem a to je z důvodu, aby závodníci neztratili kontrolu nad snowboardem a nevjeli do tratě soupeře.

Branka je identická s brankou popsanou v kapitole 8.1 slalom. Jedna krátká tyč, druhá slalomová, obě jsou ohebné a jsou spojeny textilií. Závodník jede vyznačenou trasu, a aby si závodník nespletl svoji trasu s trasou soupeře, je postavená z jedné barvy branek. Při pohledu z cílové čáry jsou modře označené branky na levé straně a červeně označené branky na straně pravé. Vzdálenost mezi brankami tras je 8 -10 metrů. Cílová čára je pro oba shodná a to v šířce 8 metrů a uprostřed je hůl, která slouží proto, aby si závodníci v cíli navzájem nevjeli do dráhy jízdy.

Obr. 8 : Paralelní slalom
(<http://www.truesport.cz/F2-Race-Titanium-black-d19.htm>)

Závodníci jsou rozděleny na trasy podle bodového ohodnocení z FIS listiny. Všem závodníkům je přiřazena trasa. Do červené trasy nastupují závodníci, kteří jsou na listině v pořadí sudých čísel a do modré trasy nastupují, ti s lichým číslem. Každý závodník absolvuje jednu jízdu a do vyřazovacích bojů postupují s nejrychlejším časem projetí tratě. Postupuje 16 žen a mužů z každé trati. Ve vyřazujícím kole je tedy celkem 32 závodníků a 32 závodnic. V dalším kole si postupující prohodí tratě. 16 nejlepších mužů a žen z modré tratě jede červenou a opačně. Závodník má tedy za sebou druhou jízdu, časy obou jízd se sečtou a 16 nejlepších mužů, 8 nejlepších žen postupují do finále. Složení dvojic ve finále je stanovené podle kvalifikace. Nastupují v pořadí nejlepší proti poslednímu postupujícímu, druhý nejlepší s předposledním atd. Daná dvojice závodníků jede dvě jízdy, přičemž si trasy do druhé jízdy prohodí. Postupující je dán ze součtu obou jízd, ten

rychlejší. Takhle se pokračuje mezi všemi dvojicemi, až zůstane poslední závodní dvojice, z které vyjde vítěz paralelního slalomu.

Povinná výbava je totožná jako u slalomu, tj. přilba, bezpečnostní řemen. Další chrániče jsou doporučeny pro ochranu citlivých míst na těle. Závodníci využívají oblečení (kombinězu), které je vyrobeno z elastického materiálu. To závodníci využívají pro co nejmenší odpor vzduch při jízdě a není významně ovlivňován vnějšími vlivy.

K diskvalifikaci závodníka dojde v případě neprojetí branky, jízda bez přilby, když nemá oblečené číslo jak při trénincích tak i při kontrole tratě. Dále za pozdní příchod na start či špatný start (závodník předčasně vyjede na trať).

Paralelní slalom je od konání prvního MS ve snowboardingu pokaždé. MS ve snowboardingu se pořádá každé dva roky. Poslední pořádané bylo v roce 2017 v Sierra Nevadě (Španělsko), kde zvítězil Rakušan Andreas Prommegger. Jinak nejlepším jezdce v historii MS je Rakušan Benjamin Karl, který zvítězil v letech 2009, 2011 a v roce 2017 obsadil druhé místo.

Do programu Zimních Olympijských Her se dostal poprvé v roce 2014, pořádané v Soči (Rusko) a vítězem se stal Sage Kotsenburg (USA), na druhém místě byl Ståle Sandbech (Norsko) a bronz získal Mark McMorris (Kanada).

Z ženské kategorie se musím zmínit o české reprezentantce Ester Ledecské. Ta dokázala na MS v roce 2015 v Kreischbergu (Rakousko) vybojovat zlatou medaili a za sebou nechala rakouské závodnice Dujmovitsovou a Kreinerovou. Na posledním MS v roce 2017 v Sierra Nevadě, Ester získala stříbro.

(www.fis-ski.com)

7.3 Obří slalom

Pro disciplínu obří slalom je charakteristické, zvládnout projetí tratě nejrychleji jak to jen jde. Závodník musí projet trať a projet kolem všech branek, které jsou postavené na trati. Závodníci jezdí oblouky o velikosti krátkého oblouku, k tomu odpovídá rozmístění branek a jejich vzájemná vzdálenost. Pro sjezd se využívá technika řezaného oblouku, kde lze dosáhnout nejvyšší rychlosti jízdy. Závodníci nabírají rychlost mezi brankami, při průjezdu kolem branek zatáčí a ztrácejí rychlost.

Branky jsou totožné, jako jsem popisoval v kapitole 8.1 slalom. Rozdílem obřího slalomu od slalomu je zejména v délce trati, získané rychlosti, kterou jedou a ve vzdálenosti postavení branek. Šířka tratě je minimálně 30 metrů, převýšení je 200 – 400 metrů a minimální vzdálenost mezi brankami je 10 metrů. Branek se na trati nachází z pravidla 30. Jelikož závodník jede mezi brankami tzv. čistě a ve vysoké rychlosti, musí být branky postaveny viditelně. Postavení branek je kolmo na osu tratě.

Samotný závod je koncipován do dvou kol. Poté co zajedou svoji jízdu všichni závodníci, postoupí do druhého kola 15 nejlepších, nejrychlejších mužů a žen. Druhá jízda se může konat na stejné sjezdovce, ale musí se změnit postavení branek. Do druhého kola nastupují závodníci v pořadí od nehoršího po nejlepšího. Po dojetí všech závodníků, se časy z prvního a druhého kola sečtou a z výsledku vzejde vítěz. Závodník s nejnižším součtem časů je vítězem.

Trat' kontrolují závodníci, pod dohledem rozhodčích, po jejich kontrole se už nesmí trat' upravovat. Při kontrole nesmí závodníci trat' projíždět, dotýkat se branek a musí mít oblečené závodní číslo.

Povinná a doporučená výstroj je shodná z předešlých disciplín, stejně tak jejich oblečení. Pravidla pro diskvalifikaci závodníků jsou stejné.

V roce 1987 se konalo neoficiální mistrovství světa, kde se jel obří slalom. MS se konalo ve městech Livignu (Itálie) a St.Moritz (Švýcarsko). Následně byl v programu MS od roku 1996 do 2001. Na posledním MS v roce 2001 v Madonna di Campiglio (Itálie) zvítězil Jasey-Jay Anderson (Kanada), stříbro získal Dejan Kosir (Slovinsko) a bronz Walter Feichter (Itálie).

Tato disciplína objevila pouze jednou na ZOH a to při premiéře snowboardingu v roce 1998 v Naganu (Japonsko). Zlato získal Ross Rebagliati (Kanada), stříbro vybojoval Thomas Prugger a bronz si odnesl Ueli Kestenholz (Švýcarsko).

(www.fis-ski.com)

7.4 Paralelní obří slalom

Paralelní obří slalom je charakteristický tím, že se jede obří slalom v paralelním provedení. Jsou dvě trasy, které jsou umístěné vedle sebe a závodníci startují současně. Na trati jsou umístěné braky kolem, kterých musí závodník projet co možná nejrychleji.

Trat' je dlouhá 400 – 700 metrů (víceméně tam kde končí paralelní slalom, začíná ten obří), šířka tratě je 40 metrů a převýšení dosahuje 120 – 200 metrů. Na trati jsou branky a to v počtu 18 – 25 a jejich vzdálenost od sebe je 20 – 27 metrů. Branky jsou stejné jako u předchozích disciplín, opět každá trasa má svoji barvu aby nedošlo ke zmatení závodníků a přejetí do vedlejší trasy. Pohled z cílové čáry ke startu se nachází modré branky na levé straně a červené branky na pravé. Vzdálenost mezi trasami, tj. od branek soupeře je 9 – 12 metrů. Cílová čára je široká 8 metrů a uprostřed je hůl. Ta je tam pro vymezení dané šířky, aby se závodníci nestřetli v cílovém prostoru, kde dosahují nejvyšší rychlosti.

Obr. 9 : Paralelní obří slalom

(<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/11038493057-ms-v-akrobatickem-lyzovani-a-snowboarding-u-2015-rakousko/215471291236029>)

Závodníci jsou rozděleny na trasy podle bodového ohodnocení z FIS listiny. Všem závodníkům je přiřazena trasa. Do červené trasy nastupují závodníci, kteří jsou na listině v pořadí sudých čísel a do modré trasy nastupují, ti s lichým číslem. Každý závodník absolvuje jednu jízdu a do vyřazovacích bojů postupují s nejrychlejším časem projetí tratě. Postupuje 16 žen a mužů z každé trati. Ve vyřazujícím kole je tedy celkem 32 závodníků a 32 závodnic. V dalším kole si postupující prohodí tratě. 16 nejlepších mužů a žen z modré tratě jede červenou a opačně. Závodník má tedy za sebou druhou jízdu, časy obou jízd se sečtou a 16 nejlepších mužů, 8 nejlepších žen postupují do finále. Složení dvojic ve finále je stanovené podle kvalifikace. Nastupují v pořadí nejlepší proti poslednímu postupujícímu, druhý nejlepší s předposledním atd. Daná dvojice závodníků jede dvě jízdy, přičemž si trasy do druhé jízdy prohodí. Postupující je dán ze součtu obou jízd, ten rychlejší. Takhle se pokračuje mezi všemi dvojicemi, až zůstane poslední závodní dvojice, z které vyjde vítěz paralelního slalomu.

Povinná a doporučená výstroj je shodná z předešlých disciplín, stejně tak jejich oblečení. Pravidla pro diskvalifikaci závodníků jsou stejné.

Paralelní obří slalom byl na MS ve snowboardingu poprvé v roce 1999 v Berchtesgaden (Německo) a od té doby je pravidelně součástí programu MS. Na posledním MS v roce 2017 v Sierra Nevadě (Španělsko) obsadili první dvěma místa shodně z disciplíny paralelní slalom. Zlato získal Andreas Prommegger (Rakousko), stříbro Benjamin Karl (Rakousko), pouze u bronzu je změna, ten získal Nevin Galmarini (Švýcarsko).

Do programu ZOH se paralelní obří slalom dostal až o olympiádu později než obří slalom. Tedy v roce 2002 v Salt Lake City (USA). Zvítězil Philipp Schoch (Švýcarsko). V roce 2006 na ZOH v Turíně (Itálie) byli na stupních vítězů bratři Philipp a Simon Schochové (Švýcarsko). Philipp opět vyhrál a obhájil zlatou olympijskou medaili a na druhém místě se umístil bratr Simon. Na ZOH 2010 ve Vancouveru (Kanada) získal stříbrnou medaili Benjamin Karl (Rakousko).

Benjamin Karl je podle mého neúspěšnější závodníkem alpských disciplín, jelikož získal celkově 7 medailí z MS a 2 ze ZOH.

V této disciplíně za Českou republiku závodila Ester Ledecká na MS v roce 2017 v Sierra Nevadě a vybojovala zlatou medaili.

(www.fis-ski.com)

7.5 Super obří slalom (Super-G)

Poslední alpskou disciplínou je super obří slalom jinak známý jako Super-G. Principem této disciplíny je to stejné jako u předchozích a to projet trať v co nejrychlejším čase. Super obří slalom je alpská disciplína, která je považována za nejrychlejší a nejnebezpečnější. Závodníci zde dosahují až 100 km/h. Proto se závody v Super-G nekonají tak často. Je specifický a náročný také na volbu sjezdovky a tratě. Není tedy ani tolik vhodných míst pro konání jako v případě ostatních alpských disciplín. Náročná je i příprava pro tento typ závodu. Tudiž i související trénování techniky je možné pouze v některých střediscích.

Trat' Super-G je odlišná od ostatních alpských disciplín délkou tratě a vzdáleností branek. Jinak povinná výstroj, doporučené chrániče a pravidla jsou stejná jako u ostatních alpských disciplín.

(www.fis-ski.com)

8. FREESTYLE DISCIPLÍNY

Freestylové disciplíny jsou úplným opakem alpských disciplín. Zde už nám nejde o co nejkratší čas strávený na trati, ale dalo by se říct naopak o co nejdelší. Čas jako takový se u freestylových disciplín neměří, maximálně čas strávený ve vzduchu se hodnotí. U freestylu jde hlavně o kreativitu jízdy, dání najevo radosti z jízdy, její plynulost a co nejlepší provedení různých triků a skoků. Zatvrzelý snowboardisté považují, že právě freestyle je podstatou snowboardingu. Je to celkem podpořeno tím, jak snowboarding vznikl a vyvíjel se. I v dnešní době kdy už je freestylové odvětví profesionálním sportem, jsou jezdci známý svým životním stylem ve svém volném čase a nejsou tak nároční na kondiční stránku sportu. Sama Šárka Pančochová uvedla v rozhovoru při konání ZOH 2010, že přicházela na snídani z párty a přitom potkala hokejové reprezentanty, jak už mají po tréninku a po snídani je čeká další.

Freestyle tedy obsahuje hlavně jízdu v neupraveném terénu, skoky, otočky a další triky, kreativní překonávání překážek jako jsou různá zábradlí. Z toho vlastně postupem času začaly vznikat ve střediscích snowparks, kde se uměle postavily skoky a překážky. Postupem času se freestylové disciplíny těšili čím dál větší oblibě u diváků a dnes je to jedno z nejsledovanějších snowboardových odvětví.

Jelikož je potřeba mít pro provádění triků co největší volnost v pohybu, ale přitom si udržet ovladatelnost snowboardu, jsou specifické i snowboardy, vázání a boty. Používá se tedy freestylový snowboard. Tento typ je v široké veřejnosti nejrozšířenější, ovšem už i dnes má své podskupiny, které jsou vyvíjeny pro konkrétní disciplínu. Freestylový snowboard má menší vykrojení, velké zaoblení špičky, patky, jsou měkká a mají menší průhyb. Je velmi symetrický a to z toho důvodu aby se dalo jezdit na obě strany jak přes špičku, tak přes patku.

(LOUKA, Oto.2006)

Obr. 10 : Freestyle snowboard
(https://www.surfdome.com/rip_curl_snowboards_-_rip_curl_apo_freestyle_snowboard_moonless_black_-_158cm-22225)

Na tyto snowboardy se používá měkké vázání. Na snowboard je přišroubované přes středovou, otočnou destičku šrouby. V zadní části vázání je opěrka a k zapnutí nohy do vázání se používají pásky s přezkou přes kotník a nárt či špičku boty. I zde existuje varianta step-in, ale tam není to rozšířená a používají pouze rekreační jezdci. Poslední součástí jsou boty, které se podobají sněhulím. Jsou pouze vyztužené a v podrážce mají zabudované anti-shock vložky, pro tlumení dopadů. Jsou opravdu pohodlné oproti klasické skeletové botě.

Obr. 10 : Měkká vázání
(<http://androbot.cz/produkty/snow/vazani/130>)

8.1 Half-pipe

Half-pipe v originálním znění neboli U-rampa je vůbec nejstarší freestyleovou disciplínou a je považována za disciplínu královskou. Vůbec první závod byl pořádán v roce 1983 v Lake Tahoe, tento závod organizoval Tom Sims. V roce 1998 na ZOH

v Naganu se snowboarding objevil vůbec poprvé v programu a U-rampa byla součástí. V té době byl ovšem freestyle hlavně životním stylem. Podle vyjádření norské hvězdy Terje Håkonsena, není soupeření smyslem snowboardingu a jakožto nejlepší jezdec na světě té doby odmítl účastnit se ZOH. Nicméně od toho již uplynula dlouhá doba a už jde i o soupeření.

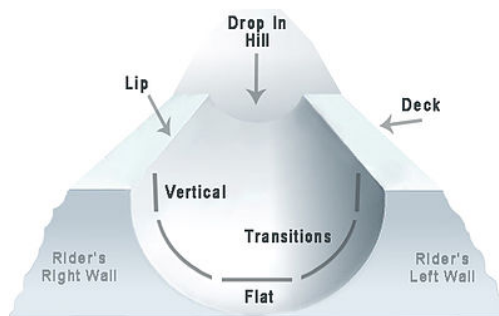
U-rampa získala označení královská disciplína, díky náročnosti předváděných triků, ale také exkluzivitou, jak náročné je vybudování U-rampy a její udržování. Tudiž v minulosti nebyly v mnoha snowparcích, jen ve velkých kde se zároveň většinou konaly i závody. Jsou dvě možnosti jak postavit U-rampu, a to buď z čistě navezeného sněhu, nebo předem vybudovat základy rampy zeminou, na které se následně nastříká dostatečná vrstva sněhu a dotvaruje. V dnešní době se používá pouze druhý zmíněný postup stavby, je to méně náročné na množství sněhu a daleko pevnější a stabilnější. Z navezeného sněhu se vyřeže hrubý obrys U-rampy a pak nástavcem u rolby, nazývaným pipedragon vznikne konečná podoba U-rampy.

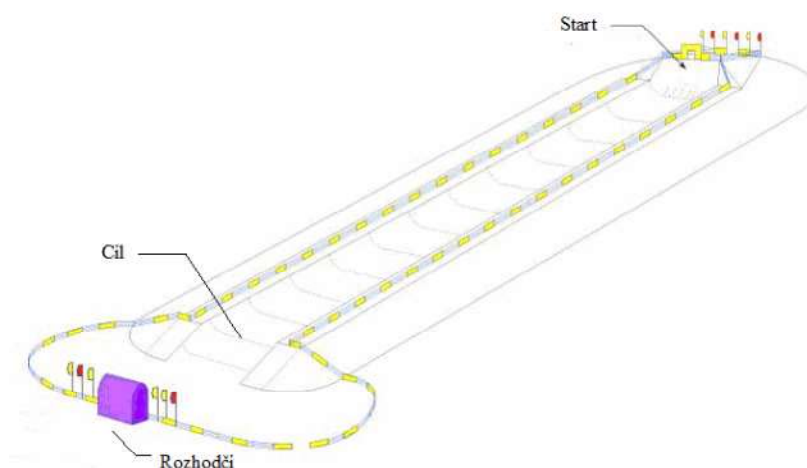
Obr. 11 : Pipedragon

(https://www.reddit.com/r/MachinePorn/comments/17fj70/pipe_dragon_snow_groomer_used_to_make_half_pipes/)

Principem disciplíny je tedy, že jezdec vjede do U-rampy přes hranu a jede vnitřkem na druhou stranu. Přijede až na hranu, z které se odrazí a vyskočí nad hranu, kde udělá nějaký trik. Po dokončení triku se vrací do vnitřku U-rampy, do její horní části, hned za hranu a nabírá rychlost a přejíždí na druhou stranu. Takto uskuteční za celou jízdu 6 – 8 triků.

Obr. 12 : schéma U-rampa
 (<http://www.wikiwand.com/ja/ハーフパイプ>)

Obr. 13 : Trať U-rampa
 (http://www.universalsports.com/PhotoAlbum.dbml?DB_OEM_ID=23000&PALBID=20206)

Délka U-rampy je 100 – 150 metrů, sklon má 16 – 17 stupňů, šířka mezi hranami je 17,5 – 18 metrů, plocha na vrchu U-rampy je 6 – 7,5 metrů, výška od země k hraně je 5,4 metru. Rampa pro rozjezd do U-rampy má šířku 15 metrů, horní plochu 10 metrů, výšku alespoň 5,5 metru a vzdálenost od začátku U-rampy je alespoň 9 metrů. Ještě existuje takzvaná Super-pipe kde se liší pouze v délce a to 120 – 165 metrů, sklon je vyšší o 1 – 1,5 stupně, šířka je 19,5 metrů a výška 6,5 metrů. Ostatní parametry jsou stejné.

Před samotným závodem hlavní organizátor soutěže dohodne s jezdci časy jednotlivých tréninků. Toto ustanovení musí proběhnout minimálně dva dny před konáním závodu. Sbor rozhodčích může ve výjimečných případech tuto dobu zkrátit.

Závod lze zorganizovat buď způsobem zvoleného pořadí jeden po druhém nebo rozdělit jezdce do skupin, tzv. heatů. V dnešní době se již používá systém heatů. Jezdci

jsou tedy rozděleni do heatů. Pořadí jezdců v jednotlivých heatech je dáno podle umístění v listině FIS nebo WC od nejvyššího hodnocení po horší. Ovšem nerozděluje se to jeden po druhém, to by poté vznikl první heat složený jen z nejlepších jezdců a ostatní heaty by byly horší. Proto se rozdělují do postupně do jednotlivých heatů. Když tedy budou heaty dva, v prvním heatu budou jezdci z listiny s pořadovým číslem lichým a seřazení od nejlepšího po nejhorší a ve druhé skupině budou jezdci se sudým pořadovým číslem.

Příklad heatů by byl: 1. heat: 1, 3, 5,... a 2. heat: 2, 4, 6,... Když budou heaty tři, rozdělení bude stejné, jen v každém heatu nebudou v pořadí každé druhé, ale každé třetí. Tedy 1. heat: 1, 4, 7,..., 2. heat: 2, 5, 8,... a 3. heat: 3, 6, 9,... Každá takto vytvořená skupina dostane před startem závodu prostor o 15 – 30 minutách pro protažení, rozježdění a rozskákání. Poté co se zahřejí, jdou na start a začínají kvalifikační kola. Každý jezdec jede dvě kvalifikační kola a pro postup se bere pouze jedno hodnocení a to z té lepší jízdy.

V případě mužů je postupující klíč následující: když jsou 2 heaty, po zjetí dvou kol všemi jezdci, postupují do finále čtyři závodníci z každého heatu s nejlepším hodnocením tedy s nejlépe zjetou alespoň jednou jízdou. Ze všech ostatních jezdců postoupí ještě dva a to ti s následnou nejlepší jízdou a mají nejvyšší hodnocení oproti ostatním. Když jsou vytvořeny heaty 3 postup je obdobný, jen je jiný počet jezdců. Přímou postoupí z každého heatu první tři jezdci s nejlepším hodnocením a ze všech zbylých jezdců už postoupí pouze jeden jezdec s nejlepším hodnocením oproti ostatním.

V případě žen je postupující klíč následující: když jsou 2 heaty přímo do finále postoupí dvě jezdkyňe s nejlepší ohodnocenou alespoň jednou jízdou, z každého heatu. Ze zbylých jezdekyn postoupí dvě nejlepší ohodnocení. Když jsou 3 heaty, tak z každého heatu postoupí dvě jezdkyňe a to je vše.

Ve finále tedy máme z 2 heatů 10 mužů a 6 žen, při rozdělení do 3 heatů máme opět 10 mužů a 6 žen. Ve finále se jedou znovu dvě kola a jezdci stačí zjet jedno kolo s nejlepším hodnocením, aby zvítězil. Konečné pořadí vznikne od nejlepšího hodnocení po nejhorší.

Na olympijských hrách došlo na vytvoření nového systému závodu. V případě mužů se ze všech zúčastněných jezdců utvoří dvě skupiny. V kvalifikaci jede každý jezdec dvě kola a pro postup se bere lepší zjetá jízda od jezdce. Rovnou do finále postoupí z každé skupiny tři jezdci. Zbylých šest jezdců z každé skupiny jde do semifinálové skupiny. v té máme tedy dvanáct jezdců, kteří mezi sebou závodí o postup do finále. Ze

semifinálové skupiny jde do finále dalších šest nejlépe ohodnocených jezdců. Finále tedy nakonec má celkem dvanáct jezdců, každý má dvě jízd a vítězí nejlepší jízda, tedy nejlépe ohodnocená jízda rozhodčími. Konečné pořadí je od nejlepšího po nejhorší hodnocení.

V případě žen je postup lehce odlišný. Kvalifikace má pouze jednu skupinu, ve které jsou všechny jezdkyňe. Do finále postoupí přímo šest jezdkyň, obdobně jako u mužů. Do následujícího semifinále postoupí dalších dvanáct nejlepších jezdkyň, tj. umístěné v pořadí od 7. do 18. místa. Ze semifinálové skupiny postoupí dalších šest nejlepších hodnocení do finále. Ve finále máme tedy stejně jako u mužů dvanáct jezdkyň. Jako finálová jízda se bere ta lépe zajatá a výsledné pořadí je od nejlepší po nejhorší.

Hodnocení vzniká na základě subjektivního posouzení jízdy pěti rozhodčími, plus je přítomen hlavní rozhodčí. Hodnocení vychází dle platných kritérií od FIS. Rozhodčí používají bodovací tabulky pro stanovení své známky za jízdu. Samozřejmě mají k dispozici záznamový formulář pro své poznámky, třeba technické za triky, pády. Všech pět rozhodčích hodnotí jízdu na stupnici od 0 do 10 bodů. Výsledné hodnocení jízdy je dáno součtem všech pěti známek. Jezdec tedy může za svoji jízdu získat maximálně 50 bodů. Jako výsledná jízda se bere vždy ta lépe ohodnocená. V průběhu závodu je přísný zákaz kontaktování rozhodčích jezdcí, členy realizačního týmu či diváky. Případné protesty nebo potíže v posuzování, řeší sbor rozhodčích.

Obr. 14 : U-rampa
(<https://www.pslib.cz/daniel.kotronias/snowboarding/freestyle.html>)

Každý rozhodčí posuzuje celkový dojem jízdy. Hodnotí jízdu jako plynulost, jak se postupně jízda vyvíjí, tj. komplexně a z toho vyjde výsledná známka. U triků, které jezdec předvádí, se posuzuje jeho obtížnost, kreativita, zařazení triků a amplituda triku. Amplitudou se myslí výška jaké dosáhne jezdec na úroveň hrany U-rampy. Hodnotí se také

umístění triků a využití U-rampy. Provedení triků se hodnotí podle plynulosti, stability a kontroly u předváděného triku. Pro perfektní výhled do U-rampy a viditelnost jízdy, mají své stanoviště rozhodčí v cílovém prostoru.

Rozhodčí snižují hodnocení tzv. bodovými srážkami. Malé chyby jako přistání, rozevláté tělo při dopadu, zahraněný, případný malý dotek rukou sněhu je hodnocen srážkou do 0,4 bodu. Ke srážce 0,5 až 0,9 dojde při odražení rukou od sněhu k navrácení stability. Srážka 1 až 1,5 bodu dojde při tvrdém dopadu do spodní části U-rampy, při kontaktu těla se sněhem, malý pád, výrazný, tvrdý odraz rukou. Při kompletním pádu, ale bez zastavení během jízdy dojde ke srážce od 1,6 do 1,9 bodu. Srážka 2 bodů je při jakémkoliv zastavení či přerušení jízdy.

Jelikož jde o subjektivní hodnocení, je povinností a odpovědností každého rozhodčího hodnotit jezdce spravedlivě a podle daných pravidel. Rozhodčí musí být kvalifikovaní pro poznání každého triku. Rozhodčí se účastní všech porad rozhodčích, mimo závod při setkání s vedoucími z týmů. Rozhodčí musí zvládnout posouzení a rozhodnutí včas.

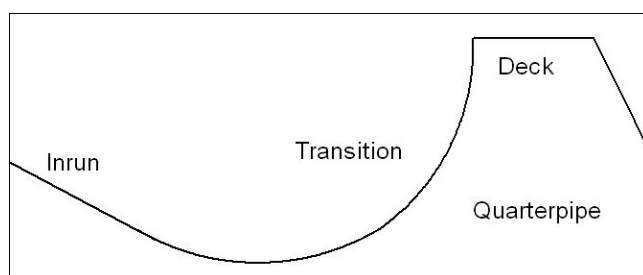
Na MS ve snowboardingu je U-rampa na programu pokaždé. Nejúspěšnější jezdce je Scotty James (Austrálie), který zvítězil v roce 2015 v Kreischbergu (Rakousko) a na následujícím MS v roce 2017 v Sierra Nevadě (Španělsko) dokázal prvenství obhájit a opět zvítězit. Mezi ženami je neúspěšnější jezdce Doriane Vidalová, které se povedlo zvítězit třikrát po sobě a to v letech 2001, 2003 a 2005.

Na ZOH je U-rampa od roku 1998 konané v Naganu. Přičemž naprosté dominance v U-rampě dosáhli Američané v roce 2002 na ZOH v Salt Lake City. Kde zvítězil Ross Powers, stříbro získal Danny Kass a bronz Jarret Thomas. Ovšem za nejlepšího jezdce dosavadní historie je další Američan Shaun White. Dokázal zvítězit v Turíně a o 4 roky déle ve Vancouveru vítězství obhájit. Zde už měl jisté vítězství po první finálové jízdě. Nicméně v té druhé předvedl něco neskutečného. Na poslední trik si schoval skok, který neskáče nikdo jiný než on, na celém světě. Předvedl dvojité flip vzad s třemi a půl obraty a dopaem na slepo (Double Mctwist 1260). Za tuto jízdu dostal hodnocení 48,4 bodů. Pro srovnání běžně vítězové dosahovali okolo 46 bodů.

(www.fis-ski.com)

8.2 Quarter-pipe

Quarter-pipe je polovina U-rampy, tedy čtvrt válec, odtud je název. Quarter-pipe je disciplína o jednom skoku, který je proveden skokem ve tvaru rádiusu. Tento skok tedy nemá další část a dopad je proveden na stejné straně jako odraz. Celková trať je tedy složena z rozjezdu a čtvrt válece. Jezdec nabere rychlost po rozjezdové dráze, najede na rádius, do středu skoku a odráží se. Ve vzduchu provede trik a dopadá zpět, odkud najížděl. Z pravidla se quarter-pipe staví v pravém úhlu ke svahu. Šířka rampy je 25 metrů a výška je od 4 do 10 metrů. Samotný skok dosáhne o něco menší výšky nad hranou než je výška rampy. Tato překážka je náročná na spotřebované množství sněhu, a proto není k vidění tak často. Vybudování je stejné jako u stavby U-rampy. Triky, které předvádí jezdci, jsou obdobné jako ty co předvádí na U-rampě.

Obr. 15 : schéma Quarter-pipe
(<http://www.snowboarding-tricks.net/Snowboard-Features.html>)

Délka rozjezdu na skok je v rozmezí 100 – 200 metrů. Když je závod pořádán například ve městě a není prostor pro dostatečný rozjezd, jsou jezdci taženi speciálním lanem na navijáku, které jim dodá potřebnou rychlost.

Závod je pouze pro pozvané jezdce, kteří obdrží pozvánku od pořadatele, Zúčastněných jezdců je celkem 24. Tento závod je rozdělen na kvalifikaci a finále. Protože by jezdci měli odskákané triky velmi rychle i třeba kdyby byly dvě kola, je závod omezen časově a ne počtem jízd. Tudíž jezdci ve stanoveném časovém úseku mohou zajet nespočet jízd. Je jedno kolik jízd absolvuje, počítá se pouze jedna, ta nejlépe hodnocená. Z kvalifikace postoupí do finále 16 nejlepších jezdců. Finále probíhá ve stejném režimu jako kvalifikace, tj. na časové omezení, ne na počet jízd. Délku jak kvalifikace, tak i finále určují organizátoři závodu.

Jezdcům a celému závodu dozoruje pět rozhodčích a jeden hlavní rozhodčí. Jsou umístěni v koncové části rozjezdu, aby měli perfektní výhled pro hodnocení jezdce od nájezdu po dopad. Rozhodčí ohodnotí jezdce známkou od 0 do 10 bodů s využitím

desetinných čísel. Z uvedených pěti známek se dvě škrtačí a to nejlepší známka a nejhorší. Zbylá čísla se sečtou a vznikne výsledná známka. Rozhodčí musí během krátké chvíle ohodnotit jízdu komplexně. Hodnotí výběr triku, jeho obtížnost, v jakém rozsahu je proveden, jak jezdec kontroluje pohyb těla během triku, zvládnutí dopadu, pád.

Trik musí být proveden přesně, bez přidaných pohybů pro kontrolu, získání stability. Celé paže mít pod kontrolou, zde je třeba přidaný pohyb tzv. vytahování oken u auta. Graby neboli uchopení snowboardu by mělo být správné, důrazné a trvat tak dlouho, jak jen to je možné. Dále se hodnotí získaná výška skoku a délka od odrazu do dopadu.

Dopad je závěrečná část triku, je stanovena dotykem snowboardu sněhu a následné odjetí od dopadu. Tato závěrečná část tvoří odlišnost mezi dokončeným a nedokončeným trikem. Trik by neměl být přetočený ani nedotočený a tím pádem mohl plynule přejít v jízdu. V této disciplíně jsou tři kategorie, hodnotí se nejvyšší skok, nejlépe zjetý trik a celkový dojem.

Obr. 16 : Quater-pipe
(<https://whitelines.com/features/kickers-changed-snowboarding-issue-87.html/4#DSftyO8sEp61vouj.97>)

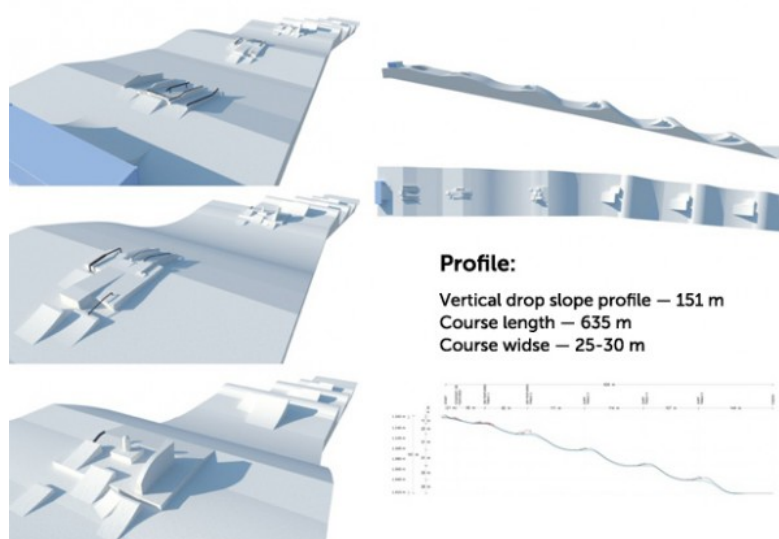
Ke světově proslulým a nejvýznamnějším soutěžím quater-pipe patří závody TTR. Převážně se pořádá quater-pipe jako závěrečný závod sezony řady TTR pod názvem The Artic Challance v Norsku. Mezi nejvýznamnější jezdce patří Terje Haakonsen (Norsko), Kevin Pearce (USA), z českých jezdců Martin Černík.

(www.fis-ski.com)

8.3 Slopestyle

Tato freestylová disciplína je jedna z mladších disciplín, na MS ve snowboardingu je od roku 2011. Je zároveň, ale jedna z nejatraktivnějších disciplín, protože v sobě snoubí ostatní samostatné freestylové disciplíny. Díky vytvořené pestrosti tratě, si může jezdec zvolit co chce a musí zde předvést svoji všestrannost a umění.

Ve slopestyle jezdec projíždí vybudovaným snowparkem a na jednotlivých překážkách předvádí své triky. Standardní počet překážek je 6 různého typu a jízda obsahuje 4 – 6 triků. Slopestyle je vytvořen různými typy překážek, za sebou seřazených v konkrétním odstupu. Jezdec si sám zvolí typy překážek, a jaké triky na nich předvede. Celá jízda je v režii jezdce, od pořadatelů není dán žádný povinný prvek. Tudíž jízda odpovídá schopnostem, dovednostem a zkušenostem jezdce. Bodování vybraných triků se odvíjí od obtížnosti daného triku. Čím obtížnější trik si jezdec zvolí, tím vyšší známku může dostat. Tudíž jezdec si musí rozmyslet, jestli zajede méně obtížný trik, ale má ho dokonale zvládnutý či zkusí obtížnější, který nemusí mít v tak dobrém provedení. Někdy je výhodnější předvést trik menší obtížnosti, ale bez chyb než obtížnější s chybou.

Obr. 17 : Trať Slopestyle

(<http://snowboarding.transworld.net/photos/sochi-2014-olympic-slopestyle-course-preview-released/>)

Nejčastěji používanými překážkami ve slopestyle jsou – zábradlí a jiné možné předměty, dva střední skok a jeden velký skok. Délka tratě je od 100 do 200 metrů při sklonu svahu 12° a šířce minimálně 30 metrů.

Jednotlivé překážky a celkové postavení tratě je vždy potřeba navrhnout tak aby obtížnost tratě byla sjízdná jak pro muže, tak i pro ženy. Tudíž je podstatný výběr překážek, jejich rozmístění a hlavně velikost vybraných překážek.

Úvodní pořadí jezdců na závod, je vytvořeno náhodným losem, který provedou rozhodčí. Jezdec má právo na dvě jízdy, z nichž se počítá ta s lepší výslednou známkou. Kvalifikace je rozdělena do dvou skupin. Z každé skupiny postupují rovnou do finále 4 jezdci. Ze zbylých je vytvořena semifinálová skupina a postupují další 4 nejlepší jezdci. Ve finále soupeří mezi sebou 12 jezdců, každý má k dispozici dvě jízdy. Finálové pořadí je dané získanou známkou z kvalifikace potažmo ze semifinále. Jezdci jedou v pořadí od nejhoršího po nejlepšího. Do konečného pořadí se zapisuje známka z lépe ohodnocené jízdy jezdce a jezdci jsou seřazeni od nejlepšího hodnocení po nejhorší.

Známku určují opět rozhodčí. Nejvyšší a nejnižší hodnocení se škrtnou a ze zbylých známek se vypočítá průměr. Rozhodčí hodnotí plynulost, styl jízdy, obtížnost zvolených triků, odrazy a dopady.

Obr. 18 : Trať Slopestyle
(<http://ussnowboarding.com/news/slopestyle-debuts-south-korea-0>)

Jak bylo zmíněno na začátku, slopestyle je na MS ve snowboardingu od roku 2011. MS pořádala LA Molina (Španělsko), kde vyhrál, Seppe Smith (Belgie) a poté se mu povedlo zvítězit i na posledním MS v Sierra Nevadě. Naší nejlepší jezdce je Šárka Pančochová, která získala stříbrnou medaili v roce 2011 v La Molině (Španělsko).

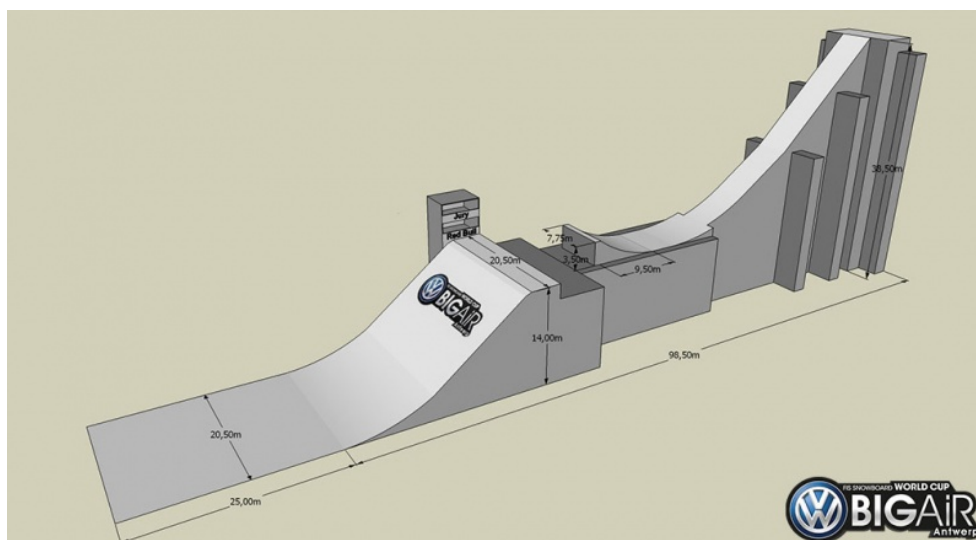
Slopestyle se objevil při posledních ZOH v Soči. Zvítězil Sage Kotsenburg (USA) se známkou 93.50. Po skončení ZOH se mluvilo, zda premiéra této disciplíny nebude i derniérou, protože došlo k neobvykle velkému množství zranění vážnějšího charakteru. Nicméně je nakonec v programu pro nadcházející ZOH v Pchjongčchangu 2018.

(www.fis-ski.com)

8.4 Big air

Další freestylovou soutěžní disciplínou je big air, který je založený na jednom velkém skoku. Trať je k tomu uzpůsobena a skok jezdec provádí na speciálním odrazovém můstku. Jezdec se rozjede po rozjezdové plošině na odrazový můstek, z něhož se odráží v v letu předvede jeden ze svých triků, snaží se o co nejobtížnější trik, v bez chybném provedení.

Trať můžeme rozložit na několik částí. První část, rozjezdová plošina, slouží k jezdcovi k získání rychlosti. V koncové části rozjezdové plošiny se trať vyrovnává do roviny. Druhá část je odrazový můstek, který je stavěný vzhůru proti jezdcovi, rádiusového tvaru. Z odrazového můstku se jezdec odráží. Poté je třetí část, prostor v letu kde jezdec předvede trik, je to vrchní část skoku nazývaná table neboli česky stůl. Čtvrtá část je dopadová plošina, neboli landing. Zde jezdec dopadne snowboardem na zem a ukončuje trik. Pak už je dojezd do cílového prostoru, kde čeká na hodnocení své jízdy od rozhodčích.

Obr. 19 : Trať Big Air

(<http://www.firsttracksonline.com/2012/10/30/world-cup-circuit-to-make-first-stop-ever-in-belgium-big-air-biggest-ramp/>)

U big airu není přesně stanoven jeho tvar a rozměry můstku. Tyto parametry si volí sám organizátor, který závod pořádá. Z freestylových disciplín není stavba tak náročná na stavbu. Víceméně se celý můstek připraví navezenou zeminou a uválčuje do požadovaného tvaru, lze také big air postavit za pomoci kovové konstrukce, která se postaví pouze pro daný závod a po ukončení závodu se hned demontuje. Ať už organizátor použije jakoukoliv z uvedených metod stavby, není už potřeba velkého množství sněhu. Už je pouze potřeba dostatečná vrstva pro pokrytí big airu, od jeho startu do cílového prostoru. Pro závod musí být big air připravený a postavený alespoň jeden den před konáním závodu.

Všichni jezdci účastníci se závodu musí povinně absolvovat trénink na postaveném big airu. Je to z důvodu aby se jezdci seznámili s vybudovaným můstkem, jelikož nejsou dány je přesné rozměry pro každý závod. Jde o bezpečnost jezdců, aby nedocházelo ke zbytečným úrazům způsobené neznalostí můstku. Vpouštění jezdců na trať má na starosti ve startovním prostoru, tzv. startér. Ten má na starost celý průběh tréninku a jezdce vpouští na trať jednotlivě a v dostatečném časovém odstupu. Dostává informace z cílového prostoru. Ještě před tréninky se koná setkání týmů s organizátory, kde se dozvědí všechny potřebné informace o závodu. Jsou seznámeni s délkou tréninku, kterou určují rozhodčí, dále obeznámeni s formou závodu, počtem rozjezdů apod.

Zorganizovat závod můžeme dvěma způsoby. Buď standardní formou nebo heatovou formou. Ve standardní formě jde o dvě kvalifikační jízdy a finále. V první kvalifikační jízdě jedou všichni muži a ženy. Z první kvalifikační jízdy postoupí rovnou šest nejlepších mužů a čtyři ženy přímo do finále. Ve druhé kvalifikační jízdě je postup totožný s první. Zbylí jezdci z první jízdy, kteří nepostoupili, jedou druhou kvalifikační jízdou a z ní opět jde do finále stejný počet jezdců, tj. šest mužů a čtyři ženy. Závod pořádaný standardní formou má tedy ve finálové jízdě dvanáct mužů a osm žen.

Závod organizovaný heat formou rozděluje jezdce do skupin. Běžně se závody organizují právě heatovou formou a rozdělení jezdců je do dvou skupin. Muži v počtu do třiceti pěti jezdců a ženy do dvaceti pěti jezdkyň. Jezdci jsou seznámeni s počtem heatu a jejich rozlosováním na úvodním shromáždění týmů s rozhodčími, kde rozhodčí zveřejní listiny pro kvalifikaci. Jezdci jsou rozděleny podle získaných bodů v listině za disciplínu big air, podle FIS umístění nebo World Cup umístění. Podle tohoto pořadí jsou jezdci rozděleny do heatu vždy ob jedno místo. To je z důvodů aby se nejlepší jezdci nesetkali

v jednom heatu, ale aby heaty byly vyrovnané. Rozdělení je tedy následující, v 1. heat: 1, 3, 5,... a ve 2. heat: 2, 4, 6,...

Oba heaty dostanou 15 – 30 minut na rozježdění a poté následují dvě kvalifikační jízdy, skoky. Započítává se pouze jeden skok, ten s lepším hodnocením. Ve formě dvou heatů postupují z každého heatu tři nejlépe hodnocení jezdci rovnou do finále. Semifinálová skupina je vytvořena z jezdců, kteří v kvalifikaci skončili na čtvrtém až osmém místě. Semifinále má tedy deset jezdců, kde opět mají dva skoky a počítá se ten s lepším hodnocením. Do finále postupují čtyři jezdci. U žen je postup stejný pouze v jiném početním zastoupení. Z kvalifikace postupují dvě jezdkyňe rovnou do finále. Semifinále tvoří jezdkyňe umístěné na třetím až pátém místě, odkud do finále postupují dvě. Ve finále tedy máme deset mužů a šest žen.

Při využití formy tří heatů, by postup byl, obdobný jako je popisován v kapitole 9.1 Half-pipe. Do finále by postoupil stejný počet mužů a žen jako v případě formy na dva heaty. Jen z každého heatu u mužů by postoupili tři jezdci rovnou do finále a jeden ze semifinále. U žen z každého heatu postupují dvě jezdkyňe.

Jezdce hodnotí rozhodčí, kteří mají své stanoviště bokem u skokanského můstku. Z této pozice mají přehled o celkové jízdě a hlavně od odrazu po dopad. V kvalifikaci každý heat hodnotí tři rozhodčí, řekněme první tři (J1, J2 a J3). Pro hodnocení používají stupnici do 100 bodů. Výsledná známka se získá výpočtem průměru od jednotlivých rozhodčích. Druhý heat hodnotí další tři rozhodčí (J4, J5 a J6). Do výsledkové listiny se zapisuje ten lépe hodnocený skok ze dvou. V semifinále již jezdce hodnotí všech šest rozhodčích. Přičemž nejvyšší a nejnižší známka od rozhodčích se škrta. Ostatní čtyři známky se zprůměrují. Pro postup do finále se opět zapisuje ten lépe hodnocený skok ze dvou. Ve finále hodnotí stále šest rozhodčích. Jezdci namísto dvou skoků mají tři. Postup je stejný, za jeden skok se nejvyšší a nejnižší hodnocení škrta, z ostatních se vypočítá průměr. Ovšem do finálové listiny výsledků se počítá součet dvou nejlépe hodnocených jízd.

Rozhodčí musí během krátké chvíle ohodnotit jízdu komplexně. Hodnotí výběr triku, jeho obtížnost, v jakém rozsahu je proveden, jak jezdec kontroluje pohyb těla během triku, zvládnutí dopadu, pád. Trik musí být proveden přesně, bez přidaných pohybů pro kontrolu, získání stability. Celé paže mít pod kontrolou, zde je třeba přidaný pohyb tzv. vytahování oken u auta. Graby neboli uchopení snowboardu by mělo být správné, důrazné

a trvat tak dlouho, jak jen to je možné. Dále se hodnotí získaná výška skoku a délka od odrazu do dopadu.

Dopad je závěrečná část triku, je stanovena dotykem snowboardu sněhu a následné odjetí od dopadu. Tato závěrečná část tvoří odlišnost mezi dokončeným a nedokončeným trikem. Trik by neměl být přetočený ani nedotočený a tím pádem mohl plynule přejít v jízdu.

U této i všech předešlých freestylových disciplínách je povinná přilba. Doporučené jsou další ochrany těla před úrazem (vyztužení zápěstí, páteřní chránič).

Na MS ve snowboardingu je tato disciplína nepřetržitě od roku 2003. Ze zatím osmi MS zvládli tuto disciplínu vyhrát finští jezdci hned šestkrát. Poslední Fin byl Roope Tonteri a tomu se povedlo dokonce své prvenství obhájit a zvítězil v letech 2013 a 2015. Zvítězil se ziskem 173,75 bodů. Na posledním MS v roce 2017 V Sierra Nevadě zvítězil Ståle Sandbech (Norsko), který získal 188,25 bodů. V ženském podání má Bi Air teprve dvě konání na MS a to v posledních dvou.

(www.fis-ski.com)

8.5 Jibbing

O jibbingu se dá říci, že je nejnovější freestylovou disciplínou. Principem jibbingu je jízda de facto po čemkoliv, jako je zábradlí, bedny, auta, střechy. Jezdec naskočí na překážku, kde provádí trik nebo na konci překážky něco předvede, jako trik, skok, rotaci, grab. S jibbingem se můžeme setkat ve snowparcích nebo kdekoliv volně postavené. Dokonce můžeme narazit na jibbing ve městech. Dá se opravdu jezdit po čemkoliv a jezdci umí být velmi kreativní při volbě překážky.

Pořádají se i závody v jibbingu. Závodní trať je složena z alespoň tří překážek po sobě jdoucích v dostatečném rozestupu. Překážky jsou vyrobené uměle a to z materiálů, které zvládnou mechanické zatížení. Nejčastěji je použitým materiálem ocel.

Pro určení vzdálenosti překážek od sebe je potřeba brát v úvahu sklon sjezdovky, druh použité překážky a její obtížnost. Vzdálenost narůstá, čím je překážka obtížnější. Na vzdálenosti záleží aby měl jezdec dostatek času na přípravu další překážky a jízda byly souvislá a plynulá. Vzdálenost překážek se z pravidla pohybu v rozmezí 10 – 20 metrů. Trať je podobná disciplíně slopestyle, jen zde nejsou zařazeny žádné skoky. Na jibbingové trati nalezneme, pouze uměle vyrobené překážky, jako zábradlí a různé bedny.

U této disciplíny je organizace závodu a způsob hodnocení jezdců stejný jako u freestylové disciplíny slopestyle. Rozhodčí hodnotí volbu triku, jeho obtížnost, provedení a to od nájezdu na překážku po dopad.

V České republice pořádal snowboardista Richard Skandera v letech 2004 až 2008 jeden z nejvýznamnějších závodů, Horsefeathers Jib Masters. Celkem se účastní třicet jezdců. Patnáct jezdců pozvali pořadatelé a dalších patnáct jezdců pořadatelé vybrali na základě zaslaného materiálu, videí. Cílem závodu je soupeření a vítězství, ale nejen to. jde také o radost a pocit z jízdy, vytvoření skvělé atmosféry a užít si závody jako takovou párty. Soutěží se v kategoriích o nejlepší styl (Best Style), nejlepší trik (Best Trick), nejlepší inovaci (Best Innovator) a celkového vítěze Jib Masters.

(www.fis-ski.com)

Obr. 20 : jezdec Jibbingu

(<https://zv-podujatia.com/2014/09/30/co-pele-snowboard-jib-session-2014-vyhral-erik-harc/co-pele-snowboard-jib-session-2014-zvolen-19/>)

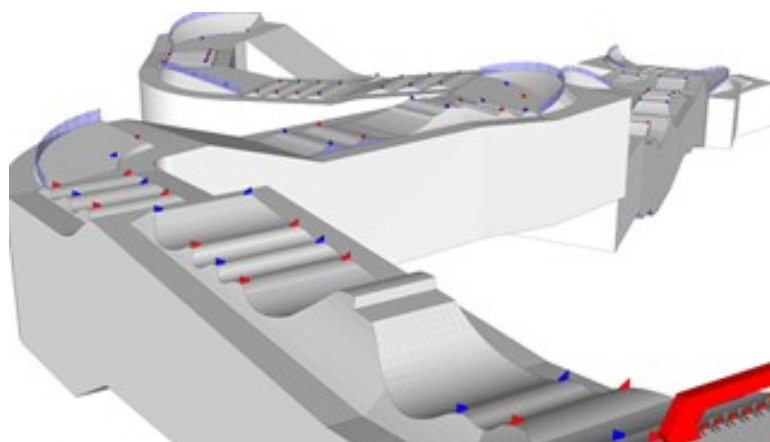
Obr. 21 : jezdci Jibbingu

(<http://www.freeride.cz/snowboard/foto/king-of-jib-2016-by-lukas-oujesky--26102/>)

9. Snowboardcross

Snowboardcross jinak znám jako boardercrss či border X je druhá nejmladší disciplína přijata na ZOH a jedná se o jednu z nejatraktivnějších snowboardových disciplín.

Nedá se zařadit mezi alpské ani freestylové disciplíny, protože v sobě má z obou něco a dohromady to tvoří snowboardcross, v celé své kráse. Tato disciplína je divácky velmi atraktivní. Závod ve snowboardcrossu spočívá v tom, že se do vytyčené tratě vpustí ve stejný okamžik čtyři nebo šest závodníků. Trať je tvořená různými klopenými zatáčkami, podpořené ještě o pestrý výběr překážek postavené na trati a jezdcí je musí všechny překonat. Vítězem jízdy se stane jezdec, který jako první protne cílovou čáru. Tudiž ve snowboardcrossu jde o rychlost, jako je u alpských disciplín, ale také je potřeba dovedností a zkušeností pro zvládnutí překážek, skoků, dopadů, práce na vlnovitých překážkách, což je zase podobné freestylovým disciplínám. Charakteristické je kromě překážek a klopených zatáček také zúžená trať, kde dochází i ke kontaktům mezi závodníky.

Obr. 22 : trať Snowboardcrossu

(<http://www.fis-ski.com/freestyle-skiing/ski-cross/news-multimedia/news/article=sochi-ski-and-snowboard-cross-course-revealed.html>)

Popis tratě je v délce 500 – 900 metrů, šířce 15 – 30 metrů, sklonu svahu 14° – 18°, převýšení je 100 – 240 metrů. Obvykle jedna jízda trvá 50 – 90 vteřin. Trať je označena brankami modré nebo červené barvy, které jsou umístěné na vnitřní straně zatáček. Po celé délce tratě jsou označeny hranice barvou, kvůli dobré viditelnosti tratě pro závodníky. Branky jsou stejné jako z alpských disciplín. Na jedné straně krátká tyč, na druhé dlouhá tyč a spojené textilií, vlajkou. Branka je umístěna tak aby byla dobře viditelná i ve

vysokých rychlostech, je postavená v pravém úhlu k hranici tratě v daném místě. Start je zahájen ze startovních boxů, ten je široký 90 cm a výška startovní branky je 30 cm. Od sebe jsou boxy 50 cm. Na vnitřní straně každého boxu jsou madla, z kterých se závodník odráží po startovním signálu. Startér zahlásí pokyn attention (pozor) a poté během pěti vteřin shodí startovací branku. Na trať není možné vjet před uvolněním startovací branky.

Nejpodstatnějším úsekem ve snowboardcrossu je start z bloků a úvodní pasáž k první zatáčce. V tomto úseku je několik malých i větších nerovností, překážek. Zde když zvládne techniku, nabere úvodní rychlost a dostane se před soupeře. Zde jde hlavně o zkušenosti, jaké daný závodník má. V této části chce závodník hned získat vedení v jízdě a zvládnout ho udržet až do cíle. Samozřejmě když získá na začátku průběžné vedení, neznamená to, že už jistě vyhraje. V průběhu celé tratě dochází ke změnám pořadí v důsledku ztráty rychlosti na překážkách, různých pádech apod.

Při vytváření tratě je potřeba dbát na bezpečnost, aby neohrožovala závodníky na zdraví a závodníci mohli jet plynule po celé trati, bez významného rychlostního vychýlení. Trať musí být dokončená minimálně den před tréninky závodníků. Den před závodem je trénink, na kterém se závodníci mohou seznámit s tratí. Mohou si trať projet či si jí projít vedle tratě. Trénink je obvykle v trvání 1 až 2 hodin. Během tréninku musí mít závodník přilbu a startovní číslo.

Závodníci jsou rozděleni po čtyřech nebo šesti, podle počtu startujících boxů, do skupin, tzv. heatů. Počet heatů je určen podle počtu všech závodníků. Máme dva typy organizování závodů. První je Open, ten je pro všechny závodníky, kdo přijde, ten jede. Druhý je FIS, zde závodí jezdci s platnou licenci od mezinárodní lyžařské federace FIS.

V případě FIS závodů si v kvalifikaci 16 závodníků s nejvíce FIS body, před závodem vylosuje první až šestnáctou pozici. Ostatní se na start kvalifikace seřadí podle bodů získaných ve FIS SBX závodech.

Po tréninku je další na řadě kvalifikační jízda. Jede se jedna nebo dvě. Závodník je na trati sám a měří se čas. V případě dvou kvalifikačních jízd se počítá ta rychlejší. Jízdy se nesčítají. U mužů z celkového počtu závodníků se kvalifikuje 48 závodníků, 8 heatů po 6 závodnicích. U žen se kvalifikuje 24 závodníků, 4 heaty po 6 závodnic. Pak tedy následuje osmifinále, kde postavení na startu určuje čas získaný v kvalifikaci. Ve snowboardcrossu je důležitá i startovací pozice z hlediska strategie. Proto je určující čas zajetý v kvalifikaci. Závodník, který má v daném heatu nejrychlejší čas si volí jako první

atd. Od osmifinále jde o vyřazovací boje. Z každého 6 členného heatu postupují první tři závodníci. Pak je čtvrtfinále, z kterého opět postupují první tři, kteří protnou cílovou čáru. Postupující se dostanou do semifinále, odkud postoupí první tři závodníci do finále, kde bojují o celkové vítězství v disciplíně. Poražení ze semifinále se střetnou v takzvaném malém finále, bojují o konečné umístění na místech od 7. do 12. místa a body. Ostatní závodníci se řadí do konečného pořadí podle toho, v jaké části vypadli a na jaké pozici skončili v daném heatu. Na 13. až 16. místě se umístí závodníci, kteří vypadli ve čtvrtfinále a ve svém heatu byli čtvrtí. Na 17. až 20. místě se umístí závodníci ze čtvrtfinále, kteří ve svém heatu dojeli na pátém místě a stejným způsobem následuje zbytek startovního pole. Poslední jsou ti, co se neprobojovali z kvalifikace. U žen je systém totožný jen není tolik heatu, z kvalifikace postupují do čtvrtfinále.

Po celé délce trati jsou rozhodčí, kteří dohlíží na dodržování pravidel. V této disciplíně dochází na kontakt mezi soupeři. Diskvalifikace závodníkovi hrozí, když se snaží soupeře strčit, stáhnout či jiné vědomé poškození soupeře. Náhodný, nevyhnutelný kontakt mezi soupeři se nepovažuje za vědomý a nevede k diskvalifikaci. K diskvalifikaci také dojde, když neprojde kolem všech branek, manipulace se startovním boxem,časné nedostavení do startovacích boxů.

Obr. 23 : Snowboardcross

(<http://www.fis-ski.com/snowboard/cross/news-multimedia/news/article=maelle-ricker-and-alex-pullin-clinch-world-championships-title-snowboard-cross.html>)

Snowboardcross je na programu MS od roku 1997. Mezi tři nejúspěšnější jezdce patří Xavier de La Rue (Francie) se ziskem zlata z let 2003, 2007 a v roce 2009 získal stříbro. Dalším úspěšným jezdce je Alex Pullin (Austrálie), který vyhrál v letech 2011, 2013 a v roce 2017 získal bronz. Třetí nejúspěšnější jezdec je Seth Wescott (USA), zvítězil

v roce 2005 a v letech 2007, 2011 vybojoval stříbrnou medaili. Mezi ženami dominovala a stále dominuje legenda Lindsey Jacobellisová (USA) se ziskem 5 zlatých medailí. První vyhrála v roce 2005 a poslední v roce 2017.

Do programu ZOH se dostal v roce 2006, kde dokázal zvítězit Seth Wescott (USA) a další olympiádu vítězství obhájit, která se konala ve Vencouveru v roce 2010. Z ženského podání je potřeba vzpomenout na poslední olympiádu v Soči roku 2014 kde zvítězila Eva Samková (Česká republika).

(www.fis-ski.com)

10. Freeride

Disciplína freeride se dá považovat za původní a první disciplínu ve snowboardingu, své základy má ze surfování. Freeriding se jezdí v horském prostředí, kde nejsou upravené sjezdovky, zpravidla jde o jízdu v hlubokém sněhu a jde hlavně o požitek z jízdy. Ovšem s tím, že se snowboardisté pohybují mimo sjezdovky, vznikají ve volném terénu daleko větší nároky na znalosti jak se v daném prostředí chovat. Je potřeba znát bezpečnostní zásady, dbát na povinnou výbavu, techniku jízdy, abychom minimalizovali riziko zranění nebo omrznin. Jezdec by si měl hlavně nejprve prohlédnout oblast, kam se chce vydat a zjistit si klimatické podmínky, jaký terén, jak kvalitní je tam sníh, zda nehrozí nebezpečí lavin nebo trhliny v ledovci. Povinná výbava pro závodníky ve složení: přilba, batoh (lavinový), lopata, lyžařské brýle, krátký cepín, lavinové signalizační zařízení, píšťalka, lavinová sonda, by měla být i výbava rekreačních snowboardistů, kteří se vydávají do volného terénu.

Podstatou freeridu je volný neupravený terén, v takovém prostředí se jezdí i závody. Závodníci se dozvědí, na jaké hoře se bude jezdit a jakou trať si tam najdou, už je čistě na jezdcích. Závodníci mají možnost si horu prohlédnout po příjezdu na místo. Mohou prohlídku uskutečnit ze země nebo z vrtulníku, záleží na míře obtížnosti terénu.

Pořadí závodníků se předem neurčuje. Závodníci se sami rozhodnou kdy a v jakém pořadí pojedou. Jízda je omezena pouze časově, nesmí přesáhnout 5 minut. Nejprve jsou kvalifikační jízdy, jsou dvě a každá se jede z jiného místa. První jízda se jede z méně obtížného místa, které je snadno přístupné i pro veřejnost. Ve druhé jízdě už jde o obtížnější místo, kde jezdec musí předvést své naučené dovednosti a získané zkušenosti a techniku jízdy volným terénem. Z kvalifikačních jízd postupuje do finále předem stanovený počet jezdců. Z pravidla jde o 8 mužů a 3 ženy.

Závod hodnotí rozhodčí, kteří mají své místo pod daným svahem. Hodnocení rozdělují podle čtyř kritérií. Jako první je obtížnost trati jakou jezdec zvolí, sklon svahu. Druhou kategorií je plynulost jízdy. Hodnotí se, zda jezdec zastaví, na jak dlouho, případné váhání jezdce během jízdy. Dalším kritériem je kontrola jízdy. Zde se zaměřují na jistotu jízdy, počet pádů, kontrolovatelnost pádu a jejich délka. Posledním kritériem je styl jízdy. Zde jde o estetiku a techniku jezdce.

Snowboard se dá použít freestylový. Jinak se používá freeridový, který je o něco delší a širší. Díky větší ploše skluznice je větší opora o hluboký sníh a snowboard pluje na

povrchu. Delší hrana je efektivnější při pohybu na tvrdém podkladu. Tyto výhody nejsou nepatrné, ale významné.

(LOUKA, Oto.2006)

Obr. 24 : Freeride

(<https://www.pslib.cz/daniel.kotronias/snowboarding/freeride.html>)

Obr. 25 : Freeride

(<http://www.splitboardmag.com/snowboard-world-freeride-championships/>)

11. Rychlostní snowboarding

Jak už z názvu vyplývá, v disciplíně rychlostní snowboarding jde o velmi vysokou rychlost. Není to úplně vyhledávaný závod mezi závodníky. Je spíše pro závodníky, kteří nemají tzv. pud sebezáchovy. Nebojí se riskovat, nemají zábrany. Na tuto disciplínu musí být fyzicky zdatný a musí umět dokonale ovládat sjezdovou techniku. Čím vyšší rychlosti jezdec dosáhne, tím je snowboard hůře ovladatelný. Při nepatrné chybě může dojít k zranění v podobě popálenin, potlučení, zlomenin.

Jelikož je to velmi specifická disciplína, je potřeba mít i speciální snowboard. Ten nenajdeme u ostatních snowboardů, které jsou dostupné na trhu. Musí být vyrobeno na objednávku a vytvořené na míru konkrétnímu závodníkovi. Takový snowboard nepatří zrovna mezi ty levné. Tvarem je od ostatních odlišný hlavně v délce snowboardu k délce postavy a je mnohem užší než běžné snowboardy.

Kromě speciálního snowboardu, má závodník také speciální oblek. Kombinéza je vyrobená z hladkého a elastického materiálu, přitom odolná při pádu. Kombinézu nepoškodí ani nezmění její vlastnosti pád při rychlosti 180 km/h. Kombinéza má minimální, spíše nulovou tepelnou izolaci, ale nepropouští vzduch. Pohyblivost závodníka je do značné míry omezená a obtížná.

Hlavu má chráněnou unikátní přilbou s celo-obličejovým krytem. Kouká ve směru jízdy přes plexisklo, zbytek helmy je z pevného materiálu odolnému při pádu. Přilba je ve tvaru kdy od vrcholu hlavy přechází na ramena, nikde není ostrá hrana.

K jízdě je ještě použit návlek na nohy, který zvětšuje plochu a funguje jako kormidlo.

V roce 1999 snowboardista Darren Powell (Austrálie) vytvořil světový rekord a jako první vůbec překonal hranici 200 km/h. Dosáhl rychlosti 201,907 km/h. Rekord vydržel až do roku 2015, kdy na rychlostní sjezdovce ve středisku Vars (Francie) dosáhl Edmond Plawczyk rychlosti 203,275 km/h. Pro porovnání stojí za zmínku světový rekord na kole, který se jel také na sněhu. Eric Barone, dosáhl rychlosti 223 km/h.

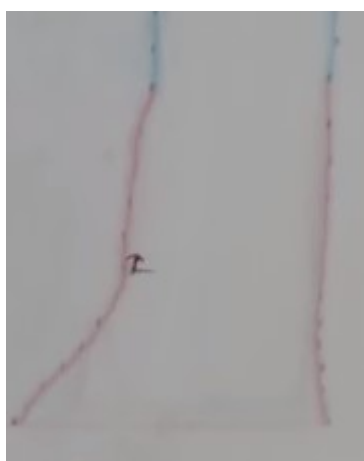
(<http://www.freeride.cz>)

Obr. 26 : Edmond Plawczyk
(<http://magazin.blackcomb.cz/page/43/#/page/1>)

Obr. 27 : Rychlostní snowboarding
(<http://magazin.blackcomb.cz/page/43/#/page/2>)

Obr. 28 : Rychlostní snowboarding
(<http://magazin.blackcomb.cz/page/43/#/page/2>)

12. ZÁVĚR

Tato diplomová práce je věnována historii snowboardingu u nás i ve světě a soutěžním disciplínám ve snowboardingu.

Cílem práce bylo zmapovat soutěžní disciplíny ve snowboardingu, od jejich vzniku a jakým vývojem se jednotlivé disciplíny ubírají. Pro jejich vznik a vývoj jsem použil zařazení do programu na MS ve snowboardingu a ZOH.

V začátcích snowboardingu byly pouze disciplíny jako freeride a U-rampa. Postupem doby jak se stával snowboarding populárnější, se začali tvořit nové a nové disciplíny. Stalo se, že některé disciplíny byly nahrazeny divácky atraktivnějšími jako třeba u alpských disciplín místo jednoho jezdce na trati, paralelní závodění dvou jezdců. U alpských disciplín se změny z hlediska pravidel či posuzování významně nezměnila. Základem je závod na čas a tak je to i v dnešní době. K vývoji došlo spíše u samotných závodníků. Snowboarding se stal profesionálním sportem. V před tedy šel vývoj výstroje a výzbroje. Snowboardy jsou dnes speciálně vyráběné pro danou disciplínu. Díky tomu začali jezdci dosahovat vyšší rychlosti a tím byl kladen i důraz na bezpečnost, povinnost nošení přilby.

K většímu vývoji a změnám v průběhu let došlo u freestylových disciplín. Vznikly nové disciplíny. U freestylových disciplín jde hlavně o subjektivní hodnocení rozhodčími. V těchto disciplínách se neuvěřitelně vyvíjelo a vyvíjí jejich obtížnost. Z počátku byly prováděné triky brány za obtížné a s trochou nadsázky je dnes zvládne rekreační teenager na sjezdovkách, jako třeba jedna rotace (360°). Tyto triky se tedy postupně vyvíjely v daleko bohatší a obtížnější triky. Po jedné rotaci se začalo zkoušet větší množství rotací, různé graby během rotací, vznikla salta vzad a vpřed (backflip, frontflip) a další ještě obtížnější. Díky tomu, jsou tyto disciplíny velmi atraktivní pro diváky. Dnes jsou nejmodernějšími skoky tzv. cork (double cork či triple cork). Ovšem nejobtížnější freestylový skok jaký aktuálně existuje je Double Mctwist 1260, který skáče jezdec Shaun White.

Tím jak jsou skoky čím dál obtížnější, je kladen i větší důraz na hodnocení ze stran rozhodčích. Došlo ke změně bodování. Z 10 bodové stupnice vznikla 100 bodová stupnice pro spravedlivější známkování. K největší změně došlo v U-rampě na ZOH. Kde se upravil

jak systém v postupovém pavouku tak v systému rozhodujícím o vítězi, ale i jejich rozměrech.

Je tedy otázkou kam až lze tento sport vyvíjet, ale to nám ukáže budoucnost.

13. RESUMÉ

Má diplomová práce je na zmapování vzniku a vývoje soutěžních disciplín ve snowboardingu. Úvodní kapitoly obsahují cíle práce a metodiku zpracování. Další kapitoly práce jsou zaměřeny na historii snowboardingu ve světě i u nás. Hlavní část práce je věnována rozdělení disciplín a popisu jednotlivých disciplín. Popis každé disciplíny obsahuje, kdy vznikla, jakým způsobem se soutěží a zařazení do programu na MS a ZOH.

Cílem práce je uvést poznatky jakým způsobem se posunul vývoj disciplín a hlavní změny jsou shrnuty v závěrečné kapitole. U alpských disciplín k významným změnám nedošlo, ale k významným změnám došlo u freestylových disciplín. Posunula se zejména obtížnost triků. Z nastudovaných materiálů lze usoudit, že se i nadále bude snowboarding vyvíjet.

Klíčová slova:

snowboarding, alpské disciplíny, freestylové disciplíny, snowboardcross, freeride

RESUME

My graduate thesis deals with the origins and development of disciplines in snowboarding. The introductory chapters contain the aim of the thesis and methodology. Following chapters concentrate on the history of snowboarding in the world and also in the Czech Republic.

The main part of this thesis is dedicated to the division of particular disciplines and their description. This description includes the origin of the disciplines, the type of competition and how are they included in the WC and the WOG.

The aim of this thesis is to show the way of development of the snowboarding disciplines. The main changes are summarized in the final chapter. There were no significant changes in the Alpine snowboarding, but big changes appeared in freestyle disciplines. There is a greater difficulty of the tricks.

We can conclude, based on used materials, that snowboarding will be developing further.

Keywords:

snowboarding, alpine disciplines, freestyle disciplines, snowboardcross, freeride

14. SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

1. BINTER, Lukáš. *Snowboarding*. 4., upr. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3981-6. 2.
2. VOBR, Radek. *Snowboarding*. České Budějovice: Kopp, 2006. Průvodce sportem. ISBN 80-7232-296-6.
3. LOUKA, Oto a Martin VEČERKA. *Snowboarding*. Praha: Grada, 2007. Sport extra. ISBN 978-80-247-1378-6.
4. GIBBINS, Jonno. *Snowboarding: vše, co potřebujete vědět o tomto vzrušujícím sportu*. Chomutov: Milenium, c1996. ISBN 80-902-384-0-8.
5. LOUKA, Oto. *Snowboarding*. Ústí nad Labem, 2006.
6. LUŽA, Jiří a Petra NOSKOVÁ. *Základy snowboardingu*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. ISBN 802101962x.
7. WEISS, Christof. *Snowboarding od A do Z*. Praha: Český spisovatel, 1993. ISBN 80-202-0459-8.
8. BINTER, Lukáš. *Snowboarding: alpská jízda, freestyle, freeriding*. 2., přeprac. vyd. Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-0246-0.

Internetové zdroje

9. Asociace českého snowboardingu. *Asociace českého snowboardingu* [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://www.snowboarding.cz>
10. Český olympijský výbor. *Český olympijský výbor* [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz>
11. International Ski Federation. *International Ski Federation* [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://www.fis-ski.com>
12. Snowboardcross.cz. *Czech snowboardcross* [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://www.snowboardcross.cz>
13. Jak psát diplomové práce. *O psaní diplomové práce, tipy a triky a vše kolem* [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://www.jakpsatdiplomoveprace.cz>
14. Eva Samková. *EvaSamková* [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://www.evasamkova.cz>
15. Osobnosti.cz. *Shaun White* [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://zivotopis.osobnosti.cz/shaun-white.php>
16. OLYMPIC GAMES. *WINTER OLYMPIC GAMES* [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <https://www.olympic.org>

17. Freeride.cz. *Portál o extrémních sportech* [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z:
<http://www.freeride.cz>